

Jaarrekening kleine non-profit eenvoudiger pag. 14

Jan Wietsma over duurzaamheid pag. 18

Belastingfraude en wittassen pag. 26

Vergaderkeuzes

Tony Lomas, als partner van PwC in het Verenigd Koninkrijk ingeschakeld als bewindvoerder bij de failliete bank Lehman Brothers, is op 11 maart jl. bijna uit de ICAEW-vergadering gezet. De reden: een gebrek aan betrokkenheid bij het ICAEW (grotweg het Britse NIVRA). Toen de ICAEW over een aantal kwesties wilde stemmen, meldde voorzitter Philip Hollins dat Lomas op het laatste moment was weggeroepen. Dit stuitte een aantal deelnemers danig tegen de borst, omdat dit de zesde keer op rij was, sinds zijn betrokkenheid bij de afwikkeling van Lehman. De vergadering stemde acuut over de vraag of Lomas mocht blijven als lid van de ICAEW-vergadering. Dat mocht maar nét. **An**

Oplossing kredietcrisis op een presenteerblaadje

Drie fiscale hoogleraren, Roland Brandsma, Jan van der Geld en Rudolf de Vries, hebben op uitnodiging van www.fiscathema.nl een fiscale recessiewet 2009 opgesteld.

Hierin pleiten de hoogleraren voor het verlengen van de fiscale verliesverrekeningstermijn (carry back) naar drie jaar, het aftrekbaar maken van onderhoud aan de eigen woning en verruiming van de willekeurige afschrijving van bedrijfsmiddelen. Ook bevelen ze introductie van een royale scholingsaftrek, versoepeling van de belastingregels voor bedrijven

die willen moderniseren en begrip voor de kredietcrisis bij het incasseren van belastingschulden aan. Volgens de drie heren verdampt met hun suggesties binnen no time het grootste probleem waar het bedrijfsleven door de crisis mee kampt: het liquiditeitstekort. De plannen kunnen onder meer worden gefinancierd door het schrappen van een al aangekondigde tariefsverlaging van de vennootschapsbelasting van 23 naar 20 procent voor de eerste winst. Voor een ander deel leiden ze tot een aanvaardbare vergroting van het financieringstekort. **An**

Mr. Kazu
Zoekt interim accountants!
www.e-selective.nl
(020) 471 47 39
E. SELECTIVE

"Nieuwe klanten met loket.nl"
Patrick Bunskoek, Werkgeversfocus (ABAB)
loket.nl

GIBO-omzet in 2008 naar € 105 miljoen

GIBO Groep Accountants en Adviseurs heeft in 2008 een omzet gerealiseerd van € 105 miljoen. Dat is een stijging van € 15 miljoen ten opzichte van 2007. GIBO stelt dat de stijging vooral te danken is aan autonome groei: meer advies- en accountancydiensten ten behoeve van bestaande klanten en een toename van het aantal klanten. GIBO claimt daarmee marktleider te zijn in het MKB-segment. In 2008 werden drie kantoren overgenomen met in totaal rond de 66 FTE's.

In tien jaar tijd is de omzet van GIBO meer dan verdubbeld: in 1997 bedroeg de omzet voor het eerst meer dan f 100 miljoen. Voor 2009 is de prognose van GIBO dat de omzet verder groeit naar € 115 miljoen.

Weinig last van crisis

GIBO Groep stelt relatief weinig last te hebben van de economische crisis. De eigendomsstructuur geeft de organisatie het vermogen zich te blijven richten op continuïteit. De behaalde winst wordt geïnvesteerd in groei en verdere ontwikkeling van de dienstverlening. In 2008 investeerde GIBO € 15 miljoen in – wat zij zelf noemt – de professionaliteit en kwaliteit van de dienstverlening en de groei van het marktaandeel. De omvang van de investeringen heeft het resultaat over 2008 gedrukt; dit is uitgekomen op € 2,6 miljoen. De productiviteit, uitgedrukt in omzet per medewerker, nam vorig jaar nauwelijks toe. In 2007 bedroeg de omzet per FTE € 85.600 per jaar, in 2008 steeg dit getal naar € 86.700 per jaar.

Lees verder op pagina 2 →

INHOUD**Accountancynieuws**

18 maart 2009

Interview Dina Aleman en Gineke Bossema (KPMG)**Gekoppelde aanpak harde en zachte kanten resulteert in snellere probleemoplossing****Ester de Bruine en Frans Heitling**

De huidige economische crisis zorgt voor het uitvergroten van latent aanwezige problemen binnen organisaties. Beïnvloeding van de harde kant door scherper te kijken naar de zachte kant leidt tot betere oplossingen. **10**

RJ-uiting 2009-3: Minder zware inrichtingseisen kleine organisaties zonder winststreven**Corné Kimenai**

Non-profitorganisaties kunnen er voor kiezen de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving te hanteren. Hiervoor geldt Richtlijn 640. Deze regels maken echter geen onderscheid tussen grote en kleine non-profitorganisaties. RJ-Uiting 2009-3 doet dat wel en dat betekent een forse verlichting voor kleine organisaties. **14**

RJ-uiting 2009-2: Meer betrokkenheid accountant bij pensioendossier**Roel Nass en Jack Borremans**

De RJ kiest in deze RJ-Uiting voor een trendbreuk met de huidige pensioenregels. Van risico naar verplichtingen. **16**

Column Joost Groeneveld **13**, Jan Wietsma over een duurzame toekomst **18**, Wim Meeuwisse, IASB Discussion Paper: aanpassen inrichting jaarrekening **20**, Peter Tijssen, solliciteren kun je leren **22**, Column Jan Joling **25**, Jeroen Starreveld en Lisa van der Wal, Belastingfraude en witwassen **26**, Andor Valkenburg, Belastingen **29**, Jan Hendrik Schretlen, Subsidies **30**, Fou-Khan Tsang, 100...101 **31**, Tuchtrect **33**, Geachte redactie **34**, Vakinformatie/productie-informatie **36**, Agenda **38**

Vervolg van voorpagina omzet GIBO

Kengetallen GIBO	2008	mutatie*	2007	mutatie*
omzet € 1 miljoen	105	16,0	90,5	5,9
omzet per medewerker in €	86.700	1,3	85.600	11,5
aantal FTE's	1.500	17,7	1.274	24,1

* percentage t.o.v. voorafgaand jaar.

Bron: GIBO

Marktleider

De GIBO Groep claimt dat van alle accountantsorganisaties in Nederland zij de meeste MKB-ondernemers als klant heeft. In 2008 maakt de MKB-sector 70 procent uit van de omzet van de GIBO Groep. In de agrosector – 30 procent van de GIBO-omzet – nam het marktaandeel ook toe. Het aantal medewerkers steeg het afgelopen jaar van 1.274 naar bijna 1.500.

Overnames in 2008

GIBO heeft in 2008 o.a. Barneveld en Schevers uit Zeist met circa 25 FTE's, Alert Accountants uit Breda met 5,5 FTE's en € 580.000 omzet en CAD Accountancy, gespecialiseerd in bakkerijen, met 3 vestigingen in Zwolle, Woerden en Valkenswaard met 36 FTE's, overgenomen. In januari van dit jaar werd het Haaksbergse administratiekantoor Meinderink overgenomen. **An**

De Deyne, Verhoeye Accountants en Belastingconsulenten weg bij EY België

Ernst & Young België heeft bekendgemaakt dat het kantoor De Deyne, Verhoeye Accountants en Belastingconsulenten zich terugtrekt uit het Ernst & Young-netwerk. Het kantoor maakte sinds 1 februari 2008 deel uit van dit netwerk maar gaat nu als zelfstandig kantoor opereren.

'Een verdere samenwerking bleek niet langer verenigbaar met de nieuwe uitdagingen van Jan Verhoeye als voorzitter van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen

(CBN), die de regering en het parlement dient te adviseren over het vereenvoudigen en moderniseren van het boekhoudrecht,' aldus Ernst & Young. Het Vlaamse kantoor De Deyne, Verhoeye heeft 30 medewerkers en blijft bestaan als accountantskantoor. Jan Verhoeye is naast bedrijfsleider ook docent aan de Hogeschool Gent, gastprofessor aan de Universiteit Gent en directeur van het Hoger Instituut voor Accountancy en Fiscaliteit. **An**

KvK meldt eerste XBRL-jaarrekening op fiscale grondslag

De Kamer van Koophandel heeft op 26 februari jl. de eerste jaarrekening op fiscale grondslag ontvangen die gedeponeerd is in XBRL.

'CreAim, een dienstverlener voor de accountancybranche, heeft als eerste gebruik gemaakt van deze mogelijkheid,' zo meldt de Kamer van Koophandel. Accountants en

boekhouders kunnen voor ondernemers een XBRL-jaarrekening verzorgen, die minder administratieve lasten met zich meebrengt.

Naast de eerder ontvangen rapportages in XBRL (zoals model B en D) is nu dus het eerste fiscaal jaarrapport door de KvK ontvangen. **An**

Rekenkamer hekelt aanpak BTW-fraude EU

Het administratieve systeem voor gegevensuitwisseling tussen nationale belastingdiensten binnen de Europese Unie faalt om effectief de omvangrijke grensoverschrijdende BTW-fraude te bestrijden. Nauwere samenwerking tussen controle- en vervolgingsinstanties in de EU-lidstaten is nodig voor een beter resultaat, aldus de Algemene Rekenkamer in haar rapport 'Intracommunautaire BTW-fraude'.

Snelle en precieze informatieuitwisseling zal moeten helpen om BTW-fraudes eerder te signaleren. Ook kan de Belastingdienst meer prioriteit geven aan deze vorm van fraudebestrijding. Inmiddels heeft de staatssecretaris van Financiën positief gereageerd op de aanbevelingen, maar hij is nog niet gekomen met voorstellen over concrete initiatieven ter verbetering.

Lucratieve zaak

Sinds 1993 zijn de grenscontroles tussen EU-lidstaten vervallen. Bij handel tussen bedrijven in verschillende EU-landen is het toegestaan een nultarief voor BTW te hanteren. Dit maakt BTW-fraude lucratief. De omvang van BTW-fraude wordt de laatste jaren geschat op € 100 miljard voor de gehele EU per jaar. Grensoverschrijdende vormen van BTW-fraude hebben daarin een belangrijk aandeel hebben. Hoeveel inkomsten belastingdiensten in Nederland, Duitsland en België derven door intracommunautaire BTW-fraude (ofwel carrouselfraude) is niet precies bekend. De ministers van Financiën in de EU nodigden de Europese Commissie in 2006 nog uit om een strategie te ontwikkelen tegen misbruik.

Effectievere aanpak

Uit het onderzoek voor het overkoepelende rapport Intra-Community VAT fraud van de drie rekenkamers, naast die van Nederland ook het Bundesrechnungshof in Duitsland en het Rekenhof in België, blijkt een effectievere aanpak binnen het bestaande BTW-stelsel wel degelijk mogelijk. Zo kan de detectie van fraudege-

vallen verbeteren met het beter benutten van het Europees uitwisselingsstelsel van informatie (VIES) en het online beschikken over gegevens per transactie in plaats van de huidige totalen van leveringen per periode.

Betere regievoering

Bestrijding van intracommunautaire BTW-fraude vindt volgens het na-

tionale rapport in ons land plaats door diverse onderdelen van de Belastingdienst plaats. Maar die aanpak is niet eenduidig, er is geen overkoepelende aansturing en de aandacht voor BTW-carrouselfraude is relatief bescheiden. De Algemene Rekenkamer beveelt daarom nadrukkelijker regievoering aan. An

commentaar

Voorspellingen

Eind vorige week, begin deze week, stegen de koersen op Wall Street en het Damrak. Reuters meldde over vorige week vrijdag, notabene vrijdag de 13e, 'Best day since november'. Wanneer de beurskoers een voorbode is, worden we een beetje vrolijk. Dan is er een lichtje aan het eind van de tunnel. Maar ik durf het niet te voorspellen, dat is mijn vak ook niet. Voorspellers hebben het moeilijk. Lees de voorspellingen van 5 à 6 maanden geleden nog maar eens terug. In oktober voorspelden de macro-economen van Fortis – ja, het is heel makkelijk om daar een grapje over te maken – voor 2009 groei in Euroland. 0,8% voor Nederland. Ik geloof niet dat die voorspellers deze voorspelling nu nog durven te herhalen. En nu voorspelt onze overheid mega-tekorten door het voorspellen van zwaar tegenvallende belastinginkomsten. Die weer het gevolg zijn van voorspellingen over het conjunctuurverloop van de komende kwartalen. Waarin wordt voorspeld dat bedrijfswinsten zullen tegenvallen en waarin ook wordt voorspeld dat het aantal werklozen sterk toeneemt en dat leidt dan weer tot de voorspelling dat de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen hoog zullen oplopen. Maar goed: voorspellers hebben geen track record meer. Hun status is verdwenen, net zoals in de oudheid waarbij de hogepriester die de zons-

verduistering niet kon voorspellen een ander baantje mocht zoeken, of erger.

Dus dan maar op zoek naar de 'Sprouts'. De tere plantjes die op herstel wijzen. Het krokusje dat schuchter boven de grond uitsteekt. De magnolia die nu in de knop zit en over een paar weken prachtig bloeit, met het risico dat één strenge nachtvorst de bloem reduceert tot een verzameling verlepte blaadjes.

Volgens een Engelse econoom op de BBC, een paar weken geleden, zijn de echte 'sprouts': een einde aan het aantal foreclosures – gedwongen huisuitzettingen in de USA, en dan het vertrouwde rijtje van consumentenvertrouwen, producentenvertrouwen, consumptieve bestedingen en investeringen enz. En dan zijn we er weer bovenop. Bovenop een sterk gegroeide staatsschuld die weer terugbetaald moet worden. Wanneer we nu in staatsleningen investeren dan trekken we onszelf op aan onze eigen schouders en krijgen we straks ons geld terug. Met rente. Het is maar een voorspelling! An

fheitling@klwuer.nl

Bestuursrechter: 'Geen WTA-vergunning voor FAG Accountants'

De Rotterdamse bestuursrechter is net als de AFM van mening dat FAG Accountants geen vergunning hoort te krijgen voor het controleren van de boeken van beursfondsen. Dit blijkt uit een vonnis dat op 5 maart jl. werd gepubliceerd. Het is de eerste keer dat de rechter de weigering van een vergunning door de AFM toetst voor een accountant die beursfondsen controleert.

Het vonnis maakt duidelijk wat de in 2007 door de AFM geconstateerde gebreken zijn. FAG Accountants schiet 'structureel' tekort bij 'de zorgplicht, het stelsel van kwaliteitsbeheersing alsmede de vakbekwaamheid van bij FAG aangesloten accountants'. Ze hebben een onvoldoende 'professioneel-kritische houding'. FAG had de afgelopen jaren vier kleine beursgenoteerde klanten waarvoor een vergunning van de AFM nodig is: RT Company, Tulip, De Vries Robbé en Begemann.

De eerste twee bedrijven moesten in 2007 onvolkomenheden in de jaarrekening aanpassen op last van de AFM. Momenteel heeft alleen Begemann nog een beursnotering.

Onvoldoende

De accountants van FAG hebben vooral wat betreft Tulip hun taak onbehoorlijk uitgeoefend, vinden de rechtbank en de AFM. FAG heeft de integriteit van opdrachtgevers onvoldoende onderzocht en vastgelegd. Bovendien

legde FAG niet vast waarom het controleopdrachten aannam, terwijl voorganger Ernst & Young na een ruzie brak met de klant. FAG kon evenmin aantonen dat onderzocht is of de koper van een Tulip-onderdeel aan verplichtingen kon voldoen. Directeur Harry Brouwer van FAG Accountants verwacht in beroep te gaan.

De uitspraak is in lijn met de eerdere beslissing van de AFM om FAG geen vergunning te geven en van de Raad van Tucht en het CTK. Het begint met een negatief oordeel van de CTK-toetsers in 2003, waarna er vervolgens bij herhaling wordt geconstateerd dat het kwaliteitssysteem van FAG onder de maat is. Dit wordt vervolgens in 2006 nog eens bevestigd door de Raad van Tucht. An

EP: 'Lidstaten moeten richtlijn wettelijke controles jaarrekening snel opnemen in nationale wetgeving'

Het Europees Parlement is ontevreden over de tenuitvoerlegging door de lidstaten van de richtlijn betreffende de wettelijke controles van jaarrekeningen en geconsolideerde jaarrekeningen. In een verslag dat op 10 maart werd aangenomen, betreuren Euro-parlementsleden het dat slechts 12 lidstaten de richtlijn tot nu toe volledig in nationale wetgeving hebben omgezet.

De Europarlementsleden roepen de Commissie daarom op om te zorgen voor onmiddellijke omzetting en naleving. De voorliggende richtlijn was aangenomen in reactie op de ondergang van Enron en ook de huidige financiële crisis onderstreept het belang van kwalitatief hoogstaande boekhoudings- en auditpraktijken, aldus de Europarlementsleden. De doelstelling van de richtlijn is de kwaliteit van controles van jaarrekeningen in de gehele EU optimaliseren en het vertrouwen in de verslaggeving te

verbeteren ten gunste van de situatie op de financiële markten. Daarnaast moet de richtlijn gelijke concurrentievoorwaarden voor de auditsector

tot stand brengen binnen de interne markt. De richtlijn moet op zijn laatst vóór 29 juni 2008 in nationale wetgeving worden omgezet. An

Ernst & Young NL stopt publiceren jaarverslag

De Nederlandse tak van Ernst & Young houdt op met het publiceren van haar jaarverslag. Daarvoor in de plaats komt het jaarverslag van Ernst & Young wereldwijd. De Nederlandse cijfers worden daarin geconsolideerd. Dit meldde Accountant.nl vorige week vrijdag.

Volgens woordvoerder Karel Zwaan is ver nauwelijks vraag naar de jaarverslagen van Ernst & Young en is de organisatie van E&Y internationaler geworden – samengaan met België – zodat het publiceren van een Nederlands jaarverslag volgens Zwaan niet meer relevant is.

Jammer

In het kader van haar WTA-vergunning moet E&Y nog wel een transparantieverslag publiceren. Dit is in feite een verkorte en beknopte uitvoering van het jaarverslag. Marcel Pheiffer had in zijn weblog weinig goede woorden over voor de actie van Ernst & Young: 'En toch is het jammer. Ik vertrouw namelijk de waar van een slager die vlees eet. En ik vertrouw de visverkoper die zelf vis eet. En de accountants? Het is tegenwoordig noch vlees, noch vis, noch jaarverslag...' An

Bussumse watertoren nieuw kantoorpand Meeuwssen Ten Hoopen

Meeuwssen Ten Hoopen registeraccountants belastingadviseurs is eigenaar geworden van het naar eigen zeggen meest duurzame kantoorgebouw van Nederland: de Bussumse watertoren. De renovatie van de oude watertoren en daaraan gekoppeld de bouw van een nieuw kantoorgebouw van 3.000 m² in Bussum is in volle gang.

Meeuwssen Ten Hoopen zal volgens planning medio 2010 zijn 70 werknemers op de nu nog twee Bussumse locaties in de toren kunnen samenvoegen. Het accountantskantoor is vanaf het begin bij de ontwikkeling van de toren betrokken geweest. Het is bij oplevering een volledig CO₂-neutraal gebouw, dat door gebruik van windmolens, zonnecellen en bio-warmtekrachtkoppeling volledig

voorziet in zijn eigen warmte. Er komt geen rioolaansluiting, omdat het eigen afvalwater wordt gezuiverd en herge-

bruikt voor toiletspoeling. Na de renovatie en nieuwbouw haalt het gebouw een Milieu-Index-Gebouw van 640. Meeuwssen Ten Hoopen laat met het nieuwe pand de eigen groei en maatschappelijk verantwoord ondernemen hand in hand gaan. Aandeelhouder Sjoerd Riedstra: 'Tegelijk bewijzen we hiermee, dat het ook in deze economisch roerige tijden mogelijk is een duurzame bijdrage te leveren en mvo op de kaart te zetten'. An

Corporate finance-afdeling KPMG sluit meeste overnamedeals in 2008

De corporate finance-afdeling van KPMG heeft in 2008 de meeste deals op haar naam gezet en de Zwitserse zakenbank UBS noteerde de grootste dealwaarde. De fusie- en overnamespecialisten Guido Emanuels van PricewaterhouseCoopers en Gerrit Littel van Deloitte sloten de meeste deals in 2008. Dit blijkt uit het Jaarrapport 2008 van OverFusies.nl.

De corporate finance-adviseurs van KPMG zijn net als in 2007 de onbetwiste winnaar als het gaat om het aantal deals. Met 60 deals heeft KPMG meer dan het dubbele van het totaal van de nummer twee, RBS. RBS heeft de nummer-twee positie te danken aan de overname van de grootzakelijke activiteiten van ABN Amro. Hiermee hebben ze een team dealmakers binnengehaald, goed voor 28 deals. In 2007 stond ABN Amro op de derde plaats in de ranglijst gesorteerd naar dealwaarde. Nu staat ABN, onder de vlag van RBS, op de achtste plaats. De Zwitserse zakenbank UBS heeft met € 24,08 miljard de grootste dealwaarde

op zijn naam gezet. UBS adviseerde onder andere bij de overname van Scottish & Newcastle door Heineken en de overname van ChoicePoint door Reed Elsevier.

Meeste deals

In de ranglijst gesorteerd naar aantal deals wordt de eerste plaats gedeeld door Guido Emanuels van PricewaterhouseCoopers en Gerrit Littel van Deloitte. Beide adviseurs hebben vijf deals op hun naam staan. Lodewijk Sodderland van Fortis (nu overigens weer actief onder de naam MeesPierson) staat met vier deals op de tweede plaats. An

CDO en DGST vormen alliantie in België

De Belgische accountantskantoren CDO en DGST hebben de handen ineen geslagen en vormen nu, na de Big Four, het grootste netwerk van 'bedrijfsrevisoren' bij onze zuiderburen. De nieuwe alliantie telt 21 vennoten. De maatschap Caluwaerts-De Puysseloy-Ostyn (CDO) kwam in 2000 tot stand en heeft vestigingen in Antwerpen, Mechelen en Leuven. DGST is gevestigd in Brussel, Verviers, Namen en Leuven. An

Commitment van hoog tot laag

Innovatieaspiraties van werknemers stimuleren

Innovatie moet het toverwoord zijn dat de recessie kan keren. Deloitte probeert het met haar nieuwe innovatie BV. Het kantoor wil daarmee zowel het innovatieaspect als de ontplooiing van haar werknemers combineren. Voorop lopen in de service aan de klanten en een middel om de potenties van de eigen mensen nog beter te benutten. Wassili Bertoen, director Innovation b.v. en Nick de Heer, consultant bij Deloitte en participant in dit project, vertellen hoe het in zijn werk gaat.

Voor de aftrap van de Innovation campagne werd een groot aantal liften binnen Deloitte omgebouwd tot douches, onder het motto 'de beste ideeën verzijn je onder de douche'. Bertoen geeft aan dat serious business als het even kan ook fun moet zijn, zeker in deze tijden. 'Dat geeft inspiratie en energie. En natuurlijk verzijn je een idee op elk moment van de dag maar met deze campagne geven we aan dat je er ook echt gevolg aan kan geven. Elk idee is goed, maar ze worden niet allemaal een succes. De bedenkers van de beste ideeën krijgen alle ondersteuning vanuit Innovation om het idee verder vorm te geven.'

Drie stappen

De eerste stap in het proces is het bewust maken van de medewerkers; dit begint voor de nieuwelingen eigenlijk al op de introductiedag. Natuurlijk leveren ook de medewerkers die reeds langer in dienst zijn hun ideeën in.

Bertoen: 'De jongste is 25 en de oudste deelnemer aan het innovatieproject

is ouder dan 50 jaar.' Hij vervolgt: 'De tweede stap is een selectie, waarbij de ideeën worden getoetst aan een aantal criteria: wat is de toegevoegde waarde voor de klant, is het uitvoerbaar en past het bij Deloitte? Na deze eerste selectie wordt het concreter en krijgen de deelnemers begeleiding om een echt businessplan te maken.

Daarna volgt een aantal maal feedback met de innovation council. Deze bestaat uit partners uit alle geledingen binnen Deloitte, omdat het idee is dat innovaties verrijkt moeten worden vanuit meerdere invalshoeken.' Hierna volgt het laatste traject, het opstarten. Bertoen: 'Hier worden de deelnemers tot 100% voor vrijgesteld, moeten ze een team om zich heen verzamelen en krijgen ze budget. Ervaring leert dat hoe evenwichtiger het team is samengesteld qua ervaring, hoe succesvoller het is. Een van de ideeën op accountancygebied is de online compliance controle, waarbij organisaties kunnen checken of ze compliant zijn. Het meest aansprekende idee is de online customer intelligence van Nick de Heer.

Consumentenemotie

Nick (25) kwam 8 maanden geleden bij Deloitte binnen na het afronden van zijn studie Informatica & Economie. Het idee dat op de introductiedag boven borrelde, heeft hij nog een week verder uitgedacht en vervolgens, gestimuleerd door de Innovation campagne, op de portal geplaatst. Inmiddels heeft hij, samen met een ervaren col-

lega, zijn idee in de markt gelanceerd. Bedrijven kunnen nu op internet achterhalen wat de consument over hen schrijft. Het is een gestructureerde zoekmachine die niet alleen je hits weergeeft, maar ook rangschikt naar een positief of negatief oordeel. De Heer: 'Bedrijven hebben vaak geen overzicht van wat consumenten over hen zeggen en denken. Terwijl ze met die kennis hun strategie kunnen optimaliseren naar de perceptie van de consument.' Nick de Heer is sinds oktober fulltime bezig met gesprekken met klanten, partnership met toeleveranciers en het completeren van de propositie. In de tussentijd vond ook de Dubai-week plaats. Deze innovatorweek vindt een paar keer per jaar plaats. Bertoen: 'Hier wordt in een inspirerende omgeving een soort pressurecooker-effect gecreëerd om de innovators, afkomstig van audit, tax, consulting en financial advisory, snel hun idee tot business case te laten ontwikkelen. Ook een presentatie voor de al eerder genoemde innovation council maakt onderdeel uit van het programma. Maar die bieden vervolgens ook de helpende hand omdat ze over veel connecties beschikken.'

Commitment aan personeel

Nick de Heer is heel positief over wat hem het afgelopen jaar is overkomen. 'Ik ben intussen zo ongeveer zelfstandig ondernemer, en dat had ik niet gedacht toen ik bij Deloitte begon. Ik vind de commitment met innovatie binnen Deloitte heel goed, van hoog tot laag wordt het gedragen binnen de organisatie.' Dat is duidelijk als je hoort dat bestuursvoorzitter Roger Dassen de innovators persoonlijk komt feliciteren met de behaalde successen. An

Christien Nuboer

2X PER WEEK
OP UW
DIGITALE
DEURMAT

Geef u op voor de gratis e-zine 'Accountancynieuws.nl' op www.accountancynieuws.nl

Accountancynieuws.nl

Amerikaanse Congres eist van FASB revisie mark-to-market accounting

Voorzitter Robert Herz van de Amerikaanse Financial Accounting Standards Board (FASB) is vorige week donderdag stevig onder druk gezet tijdens een hoorzitting van het Amerikaanse Congres om veranderingen aan te brengen in mark-to-market accounting standards. Hij krijgt daarvoor drie weken de tijd.

Herz zei dat hij diezelfde dag nog met de andere vier leden van de FASB zou overleggen om zo snel mogelijk met aanpassingen te komen, om zo te voorkomen dat het Congres met wetgeving komt waarin accounting standards worden gedictieerd. Herz zegde toe dat zijn organisatie samen zal werken met organisaties als de SEC. Gezamenlijk zullen ze richtlijnen

opstellen voor mark-to-market en fair value accounting, om financiële instellingen zo snel mogelijk meer flexibiliteit te bieden.

Druk op de ketel

Het Congres heeft behoorlijk druk op de ketel gezet. Aanvankelijk meldde Herz dat de FASB aan het einde van het tweede kwartaal met aanpassingen zou

komen, maar het Congres wil daar niet op wachten. De deadline ligt wat betreft de wetgever over drie weken. 'The accounting regulators and standard setters need to offer us an achievable concrete idea of what they are doing,' aldus voorzitter Paul Kanjorski van de House Financial Services Committee's Subcommittee on Capital Markets, Insurance and Government-Sponsored Enterprises. 'We can't wait 15 years or 15 weeks.' Fair-value accounting kan maar op weinig waardering rekenen in het Amerikaanse Congres. An

NIVRA en DNB attenderen accountant extra op meldplicht in crisistijd

NIVRA en DNB geven aan dat de accountant die de jaarrekening of de staten controleert van een financiële onderneming/pensioenfonds, ook in deze tijden een niet aflatende meldplicht heeft richting de toezichhouders DNB of AFM over afwijkende omstandigheden. Dit vloeit voort uit de Wet op het financieel toezicht en de Pensioenwet.

Deze omstandigheden (zie art 3:88 en 4:27 Wft en 170 Pw) betreffen zaken die strijdig zijn met de prudentiële regels (deel 3 Wft, bij DNB) res-

pectievelijk gedragsregels (deel 4 Wft, bij AFM). Dit zijn omstandigheden die het voortbestaan van de financiële onderneming c.q. de nakoming van de door het pensioenfonds aangegane verplichtingen bedreigen (DNB). Ook betreft het omstandigheden die leiden tot het niet afgeven van een goedkeurende verklaring (DNB of AFM). Het NIVRA wijst in dezen nog eens met klem op de NIVRA Praktijkhandreiking 1104 'De wettelijke verplichtingen van de accountant die de jaarrekening of de staten controleert van een financiële onderneming of een pensioenfonds'. An

Heffingsrente lager in tweede kwartaal 2009

De heffingsrente en invorderingsrente bij belastingen gaat in het tweede kwartaal van 2009 ruim een punt omlaag en wordt als gevolg daarvan 3,50 procent. Tot 1 april a.s. geldt nog de heffingsrente van het eerste kwartaal, te weten 4,90 procent. An

Verenigde Arabische Emiraten lid van XBRL International

XBRL-Verenigde Arabische Emiraten (XBRL-UAE) heeft zich aangesloten bij XBRL International, het wereldwijde consortium dat zich inzet om in zoveel mogelijk landen XBRL als rapportagestandaard ingevoerd te krijgen. Inmiddels hebben meer dan 25 XBRL-afdelingen in Europa, Azië, het Midden-Oosten, Noord-Amerika en Australië zich aangesloten bij XBRL International. De deelname van de Verenigde Arabische Emiraten wordt als belangrijk gezien, vanwege het vele geld dat er in deze olierijke staat omgaat. An

EU-akkoord over lager BTW-tarief

De EU-bewindslieden van Financiën bereikten half maart onverwacht een akkoord over producten en diensten die onder het lage BTW-tarief van 6 procent mogen vallen.

Bij wijze van experiment viel een aantal arbeidsintensieve diensten, zoals kappers, schilders en schoenmakers die verrichten, al onder het lage

BTW-tarief. Die proef zou pas volgend jaar aflopen, maar de EU-landen zijn het nu al eens over een definitieve regeling voor het lage BTW-tarief. Overigens vallen op verzoek van Nederland en Zweden ook interactieve leermiddelen, zoals cd-roms, onder de nieuwe regeling. Ook restaurants mogen het lage BTW-tarief rekenen. An

Bernard Madoff omringde zich met klein groepje accountants

Naar aanleiding van de fraudezaak van Bernard Madoff, die alle aanklachten tegen hem bekende voor een rechtbank in New York, kwam de krant *International Herald Tribune* onlangs met een artikel over het kleine groepje accountants dat betrokken was bij Madoff en zijn beleggers. Er blijven volgens de krant veel vragen bestaan over welke accountantskantoren Madoff en diens beleggers vertegenwoordigden en welke rol zij nu exact gespeeld hebben. Een aantal kantoren is inmiddels gedagvaard of wordt ondervraagd door de Amerikaanse toezichthouders.

Zo richten onderzoekers nu bijvoorbeeld hun aandacht op het accountantskantoor Friebling & Horowitz, een klein kantoor met drie medewerkers in New York. Friebling & Horowitz controleerde de boeken van Madoff's effectenmakelarij Bernard L. Madoff Investment Securities. Een advocaat van Friebling weigert elk commentaar. Een ander accountantskantoor dat betrokken was bij klanten van Madoff en dat onder de loep wordt genomen is Sosnik Lee in Fort Lee, New Jersey. Dit kantoor

maakte 'year-end tax statements' voor beleggers van Madoff op basis van informatie die Madoff verschaftte.

Warme betrekkingen

In New York was Paul Konigsberg de meest prominente accountant in het kringetje rond Madoff. Hij geeft leiding aan een middelgroot kantoor, Konigsberg Wolf & Company, met 13 partners. Konigsberg kent Madoff al meer dan 25 jaar. Hij was als enig niet-familieelid van Madoff betrokken bij de

activiteiten van Madoff in Londen. Veel klanten werden naar Konigsberg gestuurd door Madoff en zijn familie. Konigsberg verzorgde de belastingaangifte van twee stichtingen van Madoff en zijn familie. Ook deed hij de belastingaangifte van zes andere families, die vaak miljoenen tot zelfs honderden miljoenen dollars verloren. Het blijkt dat Konigsberg echt tot de 'inner circle' van de Madoff-clan behoorde. Zo ging de accountant in 2004 zelfs op een skitrip naar Zwitserland met Bernard Madoff en diens broer Peter. Lars Toomre, hoofd van Toomre Capital Markets, een kantoor dat zich bezighoudt met financiële risicoanalyse, vraagt zich op zijn website over het Madoff-schandaal dan ook vertwijfeld af: 'Who takes their accountant on a skitrip? Konigsberg is always around Madoff.' **An**

RJ publiceert twee nieuwe RJ-Uitingen

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft op 16 maart jl. twee nieuwe RJ-Uitingen gepubliceerd. Het betreft RJ-Uiting 2009-4 'Aanpassingen van Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen' en RJ-Uiting 2009-5 'Aanpassingen van Richtlijn 655 Zorginstellingen'.

In RJ-Uiting 2009-4 'Aanpassingen van Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen' zijn voorstellen opgenomen voor het aanpassen van Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen met betrekking tot:

- de verwerking van baten en lasten inzake Onderwijs en Onderzoek (O&O) door universiteiten met medische faculteiten;
- het waarderen van de vordering op het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), zoals bedoeld in RJ 660.204.

De reacties en commentaren zullen in aanmerking worden genomen bij het

vaststellen van de gewijzigde Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen die in de RJ-bundel 2009 wordt gepubliceerd. De gewijzigde Richtlijn 660 zal van toepassing zijn op verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010, waarbij eerdere toepassing wordt aanbevolen.

RJ-Uiting 2009-5

Door middel van RJ-Uiting 2009-5 'Aanpassingen van Richtlijn 655 Zorginstellingen' is Richtlijn 655 Zorginstellingen aangepast aan de wijzigingen in de Regeling Verslaggeving WTZi. Zo zijn onder andere de waardering, presentatie en toelichting van de immateriële en materiële vaste activa aangepast aan de wijzigingen in deze regeling. De betreffende wijzigingen zijn onmiddellijk van kracht.

Reacties

De RJ ziet reacties en commentaren op deze beide RJ-Uitingen graag uiterlijk 1

mei 2009 tegemoet. De complete tekst van beide RJ-Uitingen kan worden gedownload via de website van de RJ: www.rjnet.nl. In de volgende AN worden beide Uitingen toegelicht op de specifieke RJ-nieuwspagina. **An**

Uitstelverzoeken BAPI indienen ná 10 april

De Belastingdienst meldt dat elektronische uitstelverzoeken via BAPI pas vanaf 11 april gedaan kunnen worden. 'Uitstelverzoeken die wij vóór deze datum ontvangen, kunnen wij niet verwerken', aldus de fiscus. Sterker nog; van niet-verwerkte uitstelverzoeken die verzonden zijn voor 11 april krijgt men geen bericht. **An**

Amerikaans wetsvoorstel strenger toezicht kleine accountantskantoren

Het Amerikaanse Congreslid Paul Kanjorski heeft een wetsvoorstel ingediend dat de accountancy toezichthouder PCAOB meer bevoegdheden moet geven om kleine accountantskantoren tegen het licht te houden.

Het wetsvoorstel moet er voor zorgen dat kleinere accountantskantoren strakker in de hand worden gehouden, dit als reactie op de miljardenfraude door Bernard Madoff. Kanjorski wil dat er een maas in de wet gedicht wordt. Deze maas maakte het mogelijk dat het kleine accountantskantoor Friehling & Horowitz, dat

de boeken van Madoff controleerde, niet onder het toezicht van de Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) viel.

Uitbreiding bevoegdheid

Door de nieuwe wet krijgt de PCAOB de bevoegdheid om accountants van alle aandelenhandelaren te inspecte-

ren en zo nodig te bestraffen. Tot nu toe kon de PCAOB dat alleen bij accountants van 'publicly listed' handelaren. Republikein Kanjorski: 'If this legal loophole had not existed Bernard Madoff's storefront auditing company would have had to register with the PCAOB. Inspection and examination of Mr Madoff's accountant by the PCAOB could have identified his Ponzi scheme much earlier.' An

Vollständigkeitserklärung vereist in kader van nieuwe Duitse verpackingsverordnung

Voor 1 mei 2009 moet de eerste 'Vollständigkeitserklärung' (VE) over 2008 in het kader van de 5e editie van de nieuwe Duitse verpackingsverordnung (VerpackV) worden ingediend. 'Deze verplichting geldt ook voor Nederlandse bedrijven die naar Duitsland exporteren', aldus Gianna Corbelli, bij de Nederlands-Duitse Handelskamer verantwoordelijk voor de recycling van verpakkingen.

Volgens §10 van de VerpackV moeten alle bedrijven, die een grote hoeveelheid verpakkingen naar Duitsland exporteren, jaarlijks een VE bij de Duitse IHK (Industrie- und Handelskammer) deponeren. Corbelli: 'De eerste verklaring dient voor de periode 5 april 2008 tot en met 31 december 2008 te worden opgesteld. Het gaat hierbij om bedrijven, die verpakkingen voor het eerst in Duitsland in omloop brengen en die over de grens van 80 ton glas, 50 ton papier of 30 ton plastic, blik of aluminium komen.'

Aanpak

Na het opstellen van de VE dient een accountant, belastingadviseur of beedigd expert deze te controleren en

middels een elektronische signatuur te ondertekenen. De verklaring moet vervolgens door het bedrijf aan de IHK gestuurd worden. De complete afhandeling gebeurt via het online portaal

van de IHK. Hiervoor heeft de IHK een nieuwe website opgesteld. Via de link www.ihk-ve-register.de kunnen de bedrijven zich registreren en vervolgens de VE opstellen. An

Topman Mazars verwacht andere organisatie grote accountantskantoren

Patrick de Cambourg, de topman van het internationale accountancy-netwerk Mazars, zegt in een interview met het Britse Accountancy Age dat hij verwacht dat de grootste accountantskantoren anders georganiseerd gaan worden.

Het huidige netwerkmodel zal verlaten worden en daarvoor in de plaats komen geïntegreerde bedrijven of erg losse associaties. De Cambourg zegt dat het niveau van 'accountability' dat accountantsnetwerken kunnen bieden waarschijnlijk niet voldoende is. De oplossing zou voor een aantal netwerken een volledige integratie kunnen zijn, terwijl andere netwerken voor een veel losser

samenwerkingsverband zullen kiezen. 'The profession will move towards more integration for some players and move towards alliances for the rest,' aldus De Cambourg.

Ander model

BDO International, Deloitte en Grant Thornton hebben momenteel te maken met rechtszaken, waarin geprobeerd wordt om individuele kantoren te koppelen aan het overkoepelende netwerk. De constructie waarbij firma's wereldwijd opereren als één merk, maar tegelijkertijd beweren dat individuele kantoren onafhankelijk zijn, is volgens De Cambourg 'een model dat niet langer te handhaven is'. An

Interview Dina Aleman en Gineke Bossema (KPMG)

Gekoppelde aanpak harde en zachte kanten resulteert in snellere probleemoplossing

Ester de Bruine*) en Frans Heitling

De huidige economische crisis zorgt voor het uitvergroten van al latent aanwezige problemen binnen organisaties. Accountantskantoren onderscheiden zich daarin niet van andere organisaties. Dina Aleman en Gineke Bossema, beiden partner bij KPMG, signaleren daarbij dat de voorliggende problemen door de inbreng van vrouwelijke medewerkers wel eens eerder vlotgetrokken zouden kunnen worden. Concreet betekent dat beïnvloeding van de harde kant door scherper te kijken naar de zachte kant. En betere interactie oliet nog steeds alles.

Dina Aleman en Gineke Bossema zijn beiden partner bij KPMG. Zij werken ten behoeve van de financiële sector. Dina Aleman is jurist en actief in de adviespraktijk. Gineke Bossema is RA en is na haar studie in Groningen in de jaren '80 bij KPMG

terechtgekomen en gebleven. Een open dag op een accountantskantoor leek aantrekkelijk. 'Ik was verkocht. Loopbaanlijnen zijn bij een accountantskantoor heel transparant. Een volgende functie na twee of drie jaar werken gaat redelijk vanzelf.' Zij had

geen zin in het politieke spel. Bij een accountantskantoor kon dat, bij de bedrijven waar zij over de vloer kwam lag dat volgens haar toch anders. 'Wel ambitie. Ik wil wel omhoog, maar wil me daar niet al te druk over maken.' Gineke Bossema vond haar werk leuk en kreeg volop de ruimte om allerlei klussen erbij te doen, bijvoorbeeld als lid van de Ondernemingsraad.

Keerpunt 50x

Na 10 jaar werd dat een beetje saai en ging Gineke Bossema advieswerk doen. In 2002 met de komst van de

Foto's: Peter Strelitski

Gineke Bossema

Sarbanes Oxley-wetgeving naar aanleiding van het Enron-debacle ontstond er een keuzemoment in haar carrière: advisering of accountancy. Zij heeft toen gekozen voor accountancy. Er was behoefte aan mensen die grote klanten kunnen managen. 'Het is belangrijk dat er op een bepaald moment mensen aan je trekken. Mensen die zorgen dat je op een goede positie terechtkomt. Die af en toe de schijnwerper op je zetten en zeggen: 'Dit is Gineke en die is daar en daar goed in.'

Gineke Bossema heeft altijd in de audit gewerkt. Op de vraag of audit een commodity is, reageert zij tweeledig. 'Audit is een commodity in de zin van methode en structuur. Maar de uitvoering verschilt per klant. Je hebt mensen met verstand nodig om die audit te doen. Je kunt niet zo maar iedereen naar Financial Services sturen. Mensen moeten wel weten waarover het gaat.'

Gineke Bossema werkt bij zorg- en inkomensverzekeraars, bedrijven met een eigen specifiek businessmodel. Een audit is procesmatig bij KPMG overal gelijk. KPMG werkt wereldwijd met één standaardaanpak, invul-

ling hangt af van de typologie van de klant. Daarbij heeft vaktechniek nu een ander primaat dan 10 jaar geleden. 'Vroeger mocht je het meeste zelf bepalen. Nu moet je veel meer afstemmen met vaktechniek.' Dat heeft volgens haar veel te maken met de claimcultuur en toepassing van IFRS-regelgeving die meer rule based dan principle based is. Op de vraag of je daar andere mensen voor nodig hebt, wordt aarzelend gereageerd: 'Wel een beetje', zegt Gineke. 'Formalistischer, juridischer. Niet van die handige ritselaars. Je moet er ook tegen kunnen, niet alle regels zijn nuttig.'

Advisering

Dina Aleman kwam 13 jaar geleden bij KPMG werken. Zij is jurist en werkte hiervoor in de adviespraktijk van een advocaten- en notarissenkantoor en bij een grote verzekeraar. Met een studie rechten in de rugzak wilde zij economie gaan studeren. Daar stond het advocatenkantoor – 'terecht' merkt zij op – niet voor open. Zij is toen naar een verzekeringsmaatschappij gegaan

en deed daar haar MBA. Zij miste echter het advieswerk en de projectmatige aanpak. En toen kwam de advertentie van KPMG.

Binnen 4 à 5 jaar werd zij partner, al was dat voor Dina Aleman geen doel op zich. Carrièrelijnen zijn in de adviessector minder duidelijk en minder strak dan bij haar auditcollega's. 'Op een gegeven moment wil je wel kijken hoever je kan komen. Toen werd het een nadrukkelijk streven om partner te worden.'

Zij heeft altijd in de adviespraktijk in financial services gezeten. Haar stelling is dat je alleen toegevoegde waarde kunt leveren als je weet in welke markt je cliënten zitten en je daarover goede inhoudelijke kennis hebt. Het is voor haar een bewuste keuze om in dat marktsegment te blijven. Er gebeurt veel bij pensioenfondsen, verzekeringsmaatschappijen en vermogensbeheerders. Het is in dat marktsegment nu echt koud. Er spelen talloze problemen, die volgens Dina Aleman niet allemaal op korte termijn zijn op te lossen. 'Wat moet je met de dekkingsgraadproblematiek? Hoe is de interac-

Dina Aleman

tie met de toezichthouder? Wat kan er gedaan worden door wet- en regelgeving bij te stellen?

Interen

De cashflow is bij sommige pensioenfondsen echt onvoldoende om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Gineke Bossema vult aan: 'Sommigen verwachten een periode waarin renteinkomsten niet voldoende zijn om de

'Dina Aleman: 'Politiek? Daar moet je niet al te opgewonden over doen. Blijf jezelf.'

inflatie bij te houden. Dat betekent een reële achteruitgang. Daartoe zijn we in Nederland niet geëquipeerd. En dan hebben wij nog het voordeel dat we geld hebben, dankzij het kapitaaldekkingssysteem van pensioenfondsen. Andere Europese landen hebben dat niet. Toch zijn er ook dan tegenvallers, zoals in de gezondheidszorg. Daar is nog niet echt rekening mee gehouden.'

Schade

Om in zo'n situatie voor cliënten wat te kunnen betekenen, is het volgens Dina Aleman vooral van belang dat er over dit soort onderwerpen gepraat wordt. Het lastige daarbij is dat de kortetermijnproblematiek zo verschrikkelijk veel aandacht vraagt. 'Keiharde problemen, die nu boven water komen omdat er in het verleden aan de processenkant of bij de aansluiting van systemen niet voldoende aandacht aan is besteed.'

De financiële sector heeft schade opgelopen die onder andere bestaat uit reputatieverlies. 'In het verleden lagen de bouwondernemingen en projectontwikkelaars onder het vergrootglas, nu is het de beurt aan de banken en verzekeraars. Mensen begrijpen niet wat daar allemaal gebeurt, zoals de bonussen bij banken. Dat vertrouwen moet herstellen en dat kunnen ze alleen zelf doen.' Dina Aleman legt daarvoor de nadruk op analyse van de interactie tussen de financiële sector en het publiek. Dit

moet dan weer worden gerelateerd aan harde problematiek waar zij intern tegenaan lopen. 'Het is zo jammer dat er zo weinig vrouwen in dit vak zitten. Beïnvloeden van de harde kant door veel beter te kijken naar de zachte kant en de interactie voor elkaar te krijgen. Ik wil niet zeggen dat vrouwen daar de reddende engel zouden zijn, maar ze zijn wel een positieve factor.'

Spelregels

Vrouwen zijn te terughoudend om carrière te maken. Ester de Bruine geeft het voorbeeld van 80 vrouwen bij accountantskantoren aan wie gevraagd werd of ze partner wilden worden. Vier of vijf zeiden er 'ja'. De rest 'nee', met als rechtvaardigingen: te ingewikkeld, ik zie me dat niet doen, niet te combineren met gezin, geen zin in al die politiek. Dina Aleman is daarover stellig: 'Politiek? Daar moet je niet al te opgewonden over doen. Blijf jezelf. Wat kan ik doen, waar kan ik een bijdrage leveren? Maar je moet wel weten in welke context je acteert.'

Gineke Bossema vult aan: 'Je moet de spelregels snappen. Je moet weten wat je wel of niet moet doen.' Zijzelf hamert richting haar eigen mensen op communicatie, laten weten waar je bent en wat je doet. Dat geldt niet alleen voor vrouwen. Dina Aleman wijst ook op de noodzaak van sponsors; daarvoor is wederzijds draagvlak en respect nodig.

'Zorg ervoor dat de pers die je hebt, ook past bij wie je bent en wat je doet, zodat er geen scheef beeld ontstaat. Noch in positieve noch in negatieve zin. Wij zijn veertigers. Wij hebben er belang bij dat er dertigers zijn die straks de zaak overnemen: continuïteit.'

Gineke Bossema: 'KPMG moet groeien. Wij staan er ook voor open en zijn ook wel op zoek naar mensen. Wij willen dat je verder komt. Mensen die dat begrijpen, komen ook langs: 'Kun je me helpen?'

Dina Aleman constateert dat vrouwen daar anders mee omgaan dan mannen. 'Regel je het met je man.' Op die vraag reageert Gineke Bossema: 'Ja, het spijt me dat ik dat moet zeggen. Kinderen? Dan wordt het gauw een 9-5-baan, strak gepland. Advies aan vrouwen is

toch om ruimte en flexibiliteit te houden en te zorgen dat je ook bij de borders bent waar ook nog eens over andere zaken wordt gesproken.'

Dina Aleman nuanceert dit door te stellen: 'Zorg dat je betrokken blijft. Het is niet nodig dat in zo'n situatie gelijk alle hekken en luiken dichtgaan.'

Een baan die je je kinderen zou aanraden?

Gineke Bossema: 'Absoluut.' Dina Aleman: 'Ook; de inhoud is leuk, niet saai, je ontmoet veel verschillende mensen met wie je wat moet. Je kunt zelf aan veel zaken vormgeven. Op het niveau van partner ben je ook verantwoordelijk voor de opvolging. Opvolgers vinden die beter zijn dan jezelf.'

Maar als je wel talent hebt en geen part-

'Gineke Bossema: 'Je moet de spelregels snappen. Je moet weten wat je wel of niet moet doen.'

ner wilt worden? Beiden reageren bijna gelijklopend: 'Dan ga je wat anders doen en groei je in je vak. Bij KPMG word je dan bijvoorbeeld director'.

Push door crisis

Of een economische crisis vrouwen gaat helpen, is nog onbestemd. Dina Aleman verwacht dat vrouwen de neiging krijgen om een baan onder hun niveau te accepteren. Er ligt echter een verantwoordelijkheid bij het management om meer vrouwen in seniorposities te krijgen. Dina Aleman wijst op de noodzaak om aandacht te besteden aan wat zij noemt 'de onderste generatie'. Dat is de groep vrouwen die nu net begonnen is. Aan de andere kant is er ook 'evidence'; bewijs. In clientratings van teams die bij klanten werkzaam zijn scoren vrouwen vaak hoger! **An**

* Esther de Bruine is manager en senior adviseur van GITP Lef!

Joost Groeneveld

Structuur en pluriformiteit

Mijn steeds meelevende echtgenote vertelde het mij: het Koninklijk NIVRA adverteert op MTV. Een behoudend mens zou NIVRA-reclame verwachten op bijvoorbeeld Business News Radio. Maar bij nader inzien: welke aankomend accountant luistert daarnaar? Als je jonge mensen wil interesseren voor het accountantsberoep – moeilijk genoeg – dan zoek je ze op: in dit geval bij MTV. De vraag blijft natuurlijk of iemand zijn/haar beroepskeuze afstemt op de algemene vrolijkheid en luchtigheid die het MTV-spectrum biedt. Een beetje een vreemde eend daar? Of wil het NIVRA zich een jeugdig imago verschaffen en het stof van de vorige honderd jaar accountancy afschudden?

Vanzelfsprekend kwam bij mij de gedachte op die mij de laatste tijd wel vaker bezighoudt: is dat ook in mijn belang? Een antwoord op die vraag is schijnbaar eenvoudig. Eventuele personeelsproblematiek bij Wingman wordt niet opgelost door de jeugd die via MTV op het accountantsberoep aanstormt. Dus nee, het is niet in mijn belang. Laat de accountantskantoren zelf hun personeelsadvertenties betalen. Het is het gevaar van collectieve reclame. Wanneer alle 'kaas en melk'-boeren reclame maken dat 'melk moet', is daar geen bezwaar tegen. Maar wanneer gespecialiseerde kaasboeren moeten meebetalen voor dezelfde melkreclame, wordt dat anders. Natuurlijk, ze zitten allen in 'de Zuivel'. En er zal wel wat afstraling zijn van melk op kaas. Maar het is te eenvoudig om geen onderscheid te maken.

Een tegenwerping bij het NIVRA zou kunnen zijn dat bijvoorbeeld mijn contributie toch lager is! Je betaalt wel mee, maar niet zoveel. Dat moet troost bieden. In werkelijkheid wordt pluriformiteit daarmee afgekocht. Dat kan maar één ding betekenen: je bent geen volwaardig NIVRA-lid. Door die lagere contributie kun je geen aanspraak maken op een volwaardige belangenbehartiging voor je eigen groep registeraccountants. Daar zie je impliciet van af. Je hebt elkaar niet zo nodig. Toch wel raar. Hebben niet alle registeraccountants belang bij een bloeiend accountantsberoep? Die vraag is lastig te beantwoorden. Wat hebben we aan elkaar? Wat zijn we elkaar verschuldigd? Waaruit bestaat ons collectieve belang? Ik vermoed dat je uitkomt bij de doelstellingen die voor het NIVRA zijn gesteld. Die zijn niet allesomvattend.

Het gaat om een drietal zaken. Het NIVRA heeft tot taak het Register van Accountants bij te houden. De verantwoordelijk-

heid voor bewaking van de registratie is wettelijk geregeld en bij het NIVRA in voortreffelijke handen. Het NIVRA moet toezien op een voldoende kwaliteit van de registeraccountant. Dus is een PE-regeling bij het NIVRA op haar plaats. Dat wil niet zonder meer zeggen dat het NIVRA ook voor de invulling daarvan moet zorgen; pluriformiteit staat centrale invulling in de weg. Het NIVRA zal zorg dragen voor een Gedragsregeling (exclusief beroepsregeling) waaraan iedere registeraccountant zich moet houden. En dan is het denk ik wel klaar. Als het NIVRA nu toch de pluriformiteit van het bestaande ledenbestand wil behartigen, doet het misschien meer dan het moet doen, en waarschijnlijk meer dan het kan. Is er een alternatief?

Registervaluators kennen bijvoorbeeld de volgende structuur. De Stichting voor Waarderingsonderzoek ten behoeve van Bedrijf en Onderneming (SWBO) beheert het register van business valuators en bewaakt de toegangseisen, regelt de Permanente Educatie en stelt een Gedags- en Beroepsregeling vast. Doet dus wat het NIVRA voor alle RA's moet doen. Daarnaast is het Nederlands Instituut voor Registervaluators (NIRV) de belangenvereniging. Daar wordt een nieuwsbrief gemaakt; het verzorgt lezingen en vaktechnische bijeenkomsten en verzorgt de publiciteit. SWBO heeft daarmee geen bemoeienis.

Een vergelijkbare structuur voor registeraccountants zou betekenen dat iemand als RA is ingeschreven bij het NIVRA en dus voldoet aan de daaraan te stellen eisen, terwijl hij zich gedraagt overeenkomstig de eer van de stand. Maar voor zijn belangenbehartiging is hij lid van een beroepsvereniging. SRA bestaat al. Voor RC's bestaat de VRC. Voor RV's het NIRV. Andere verenigingen kunnen worden opgericht.

Het NIVRA is een instituut van leden die met elkaar gemeen hebben dat zij registeraccountant zijn. Verder gaat de homogeniteit niet. De bestaande pluriformiteit begint bij de verschillende beroepen die door al die registeraccountants worden uitgeoefend. Die pluriformiteit verdeelt zich in deze structuur over respectieve homogene beroepsverenigingen, die niet eens uit alleen RA's hoeven te bestaan. Geen subverenigingen van het NIVRA. Maar met het NIVRA in een rol die voor alle RA's gelijk is. **An**

Joost Groeneveld, directeur Wingman Business Valuators BV, Breda

Praktische duiding RJ-Uiting 2009-3

Minder zware inrichtingseisen jaarstukken voor kleine organisaties- zonder-winststreven

Corné Kimenai

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft besloten de zware administratieve eisen die worden gesteld aan kleine organisaties-zonder-winststreven te verlichten. Dit meldt de Raad voor de Jaarverslaggeving in haar RJ-Uiting 2009-3, die werd gepubliceerd op 18 februari jl. De ontwerp-richtlijnen die deze RJ-Uiting bevat, zullen nog in het voorjaar van 2009 worden omgezet in definitieve richtlijnen.

De definitieve richtlijnen zullen worden opgenomen in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen en worden van kracht voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010, waarbij eerdere toepassing wordt aanbevolen. Organisaties-zonder-winststreven vallen veelal buiten het toepassingsbereik van Titel 9 Boek 2 BW. Deze organisaties kunnen er echter voor kiezen om bij de opstelling van hun jaarrekening de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving te gebruiken. Vanwege het specifieke karakter van organisaties-zonder-winststreven is daartoe Richtlijn 640 opgesteld.

In deze RJ 640 zijn echter geen vrijstellingen opgenomen in verband met de omvang van de organisatie. Hierdoor worden kleine organisaties bij de integrale toepassing van RJ 640 geconfronteerd met zware administratieve eisen op het gebied van de jaarverslaggeving. Om hieraan tegemoet te komen heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving besloten nieuwe ontwerp-richtlijnen op te stellen met specifieke bepalingen voor kleine organisaties-zonder-winststreven, waarbij rekening wordt gehouden met de relatief beperkte omvang van deze organisaties. Met deze ontwerp-richtlijnen beoogt de Raad voor de Jaarverslaggeving een duidelijk kader voor deze organisaties te scheppen.

Toepassing

Zoals hiervoor aangegeven is de Raad voor de Jaarverslaggeving van plan deze ontwerp-richtlijnen nog in het

voorjaar van 2009 om te zetten in definitieve richtlijnen. Deze definitieve richtlijnen zullen dan van toepassing zijn op boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2010, waarbij eerdere toepassing wordt aanbevolen.

'In de ontwerp-richtlijnen wordt alleen de verplichting genoemd om te voldoen aan de Richtlijnen uit de RJk-bundel (oRJk C1 107).'

In RJ 640 is in algemene zin geregeld dat de uitgebreidheid van de verslaggeving van organisaties zonder winststreven afhangt van de specifieke karakter van de omvang en complexiteit van de organisatie. Ook hangt dit af van de groep van gebruikers en hun informatiebehoefte en de positie van deze gebruikers in relatie tot de organisatie (RJ 640.105). De afweging tussen kosten en baten (relevantie voor de gebruikers) speelt daarbij een belangrijke rol. Tot nu toe was het onduidelijk of kleine organisaties-zonder-winststreven gebruik kunnen maken van bepaalde vrijstellingen die gelden voor kleine rechtspersonen. In de ontwerp-richtlijnen wordt voor kleine organisaties-zonder-winststreven alleen de verplichting genoemd om te voldoen aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen (de RJk-bundel). Daarmee is

de genoemde onduidelijkheid weggenomen. In die zin kunnen de ontwerp-richtlijnen naar mijn mening worden gezien als een nadere uitwerking van alinea 105 van RJ 640.

Toepassingsgebied

Voor de classificatie van organisaties-zonder-winststreven als 'klein' is aansluiting gezocht bij de groottecriteria voor rechtspersonen die in de wet zijn opgenomen. Dit betekent dat organisaties-zonder-winststreven als 'klein' classificeren indien ze op twee opeenvolgende en aaneengesloten balansdata voldoen aan ten minste twee van de volgende vereisten:

- de waarde van de activa op basis van de grondslag verkrijging- en vervaardigingsprijs, volgens de balans met toelichting bedraagt niet meer dan € 4.400.000;
- de baten over het boekjaar bedragen niet meer dan € 8.800.000 (het begrip baten omvat zowel opbrengsten als andere voordelen (oRJk C1.102));
- het gemiddeld aantal werknemers over het boekjaar bedraagt minder dan 50.

De bepalingen in de ontwerp-richtlijnen moeten in samenhang met de overige Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen worden gelezen. Deze overige richtlijnen zijn onverkort van toepassing, tenzij afwijkende specifieke voorschriften worden gegeven (oRJk C1.107). Ook is opgenomen dat eventuele specifieke wet- en regelgeving en/of subsidievoorschriften in alle gevallen voorgaan. In de ontwerp-richtlijnen wordt aanbevolen om in de toelichting van de jaarrekening op te nemen dat de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine organisaties-zonder-winststreven zijn ge-

volgd. Deze vermelding is alleen toegestaan als die Richtlijnen integraal zijn toegepast.

Vrijstellingen

Zoals hiervoor besproken wordt door de invoering van de ontwerprichtlijnen voorkomen dat een kleine organisatie-zonder-winststreven, bij vrijwillige toe-

‘De inrichting van de balans is eenvoudiger doordat posten mogen worden samengevoegd.’

passing van RJ 640, aan alle Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor grote en middelgrote rechtspersonen dient te voldoen. In de ontwerprichtlijnen wordt namelijk alleen de verplichting genoemd om te voldoen aan de Richtlijnen uit de RJk-bundel (oRJk C1 107). Dit is een grote verlichting van de inrichtingseisen bij het opstellen van de jaarstukken. Zie kader hiernaast voor enkele algemene vrijstellingen die bij kleine organisaties-zonder-winststreven relevant kunnen zijn (niet-limitatief).

Jaarverslag

Kleine organisaties-zonder-winststreven moeten ook bij toepassing van de ontwerprichtlijnen een jaarverslag (bestuursverslag) opstellen. Dit in tegenstelling tot kleine rechtspersonen die onder Titel 9 Boek 2 BW vallen. De aard van de activiteiten brengt namelijk met zich mee, dat de maatschappelijke betekenis daarvan slechts in beperkte mate uit de jaarrekening kan blijken. De uitgebreidheid van het jaarverslag hangt wel af van het belang dat gebruikers daaraan naar verwachting zullen hechten. Om die reden zal het jaarverslag van een kleine organisatie veelal beperkt kunnen blijven.

Verlichte inrichtingseisen jaarstukken

Een kleine organisatie-zonder-winststreven kan er voor kiezen de Richtlijnen voor de jaarverslagge-

Vrijstellingen voor kleine organisaties-zonder-winststreven	
Onderwerp	Vrijstelling
Balans	De inrichting van de balans is eenvoudiger doordat posten mogen worden samengevoegd.
Staat van baten en lasten	De indeling van de staat van baten en lasten is vormvrij. Opname tegen reële waarde van baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten, is niet verplicht. Er is enkel een toelichtingsvereiste voor de reële waarde opgenomen indien dit van belang is voor het inzicht.
Begrotingscijfers	De begrotingscijfers worden niet vermeld als de functie die door de kleine organisatie-zonder-winststreven aan de begroting wordt toegekend dat niet zinvol maakt. Deze uitzonderingsbepaling is overigens ook opgenomen in RJ 640.
Consolidatie	Consolidatie is niet verplicht (als aan de voorwaarden van artikel 2:407 BW is voldaan).
Effecten	Beursgenoteerde effecten hoeven niet gewaardeerd te worden tegen reële waarde, maar mogen ook gewaardeerd worden tegen historische kostprijs of lagere marktwaarde.
Immateriële vaste activa	Activering van ontwikkelingskosten is niet verplicht.
Materiële vaste activa	Toepassing van componentenbenadering met betrekking tot afschrijvingen is niet verplicht.
Vorderingen	Afzonderlijke vermelding van de vorderingen op deelnemingen waarin de rechtspersoon invloed van betekenis kan uitoefenen is niet verplicht.
Voorzieningen	Presentatie van een verloopoverzicht van iedere categorie voorzieningen is niet verplicht.
Personeelsbeloningen	Toegezegd-pensioenregelingen mogen worden verwerkt als toegezegde-bijdrageregelingen. Ook hoeven minder vaak of geen voorzieningen te worden opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van andere uitgestelde beloningen, zoals jubileumuitkeringen, sabbatical leaves, arbeidsongeschiktheidsuitkeringen en dergelijke.
Financiële instrumenten	Minder toelichtingsvereisten.
Bezoldiging bestuurders	De verplichting om de bezoldiging van bestuurders, gewezen bestuurders, toezichthouders en gewezen toezichthouders per categorie in de toelichting te vermelden is omgezet in een aanbeveling.

ving toe te passen. De ontwerprichtlijnen bieden de mogelijkheid dat alleen hoeft te worden voldaan aan de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen. Dit betekent een grote verlichting van de inrichtingseisen bij het opstellen van de jaarstukken. De ontwerprichtlijnen kunnen naar mijn mening aldus gezien worden als een nadere uitwerking van de huidige RJ 640.105. **An**

Corné J.M. Kimenai RA, senior manager bij Deloitte Accountants B.V. en verbonden aan het Account-

ting en Auditing Center van Deloitte. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

Praktische duiding RJ-Uiting 2009-2

Accountant moet meer betrokken zijn bij het pensioendossier

Roel Nass en Jack Borremans

De Raad voor de Jaarverslaggeving kiest in haar RJ-uiting 2009-2 van 2 februari jl. voor een trendbreuk met de huidige Richtlijn 271.3: van risico naar verplichtingen. Wordt de inhoud van deze ontwerp-Richtlijn 271.3 Personeelsbeloningen vertaald naar de praktijk van de controlerend accountant, dan leidt dat tot de volgende conclusie. De accountant zal – meer dan onder de huidige Richtlijn – betrokken moeten zijn bij het pensioendossier.

De ontwerp-Richtlijn sluit aan bij de verplichtingen die voortvloeien uit de wettelijke vereisten met betrekking tot pensioenregelingen. De kwalificatie van de pensioenregeling is niet meer van belang. Verplichtingen kunnen immers voortkomen uit zowel toegezegde pensioenregelingen als toegezegde bijdrageregelingen.

Verwerking pensioenregeling

De verwerking van de pensioenregeling is in grote lijnen als volgt. De rechtspersoon moet de premie die aan de pensioenuitvoerder betaald moet worden verantwoord als last in de winst- en verliesrekening. Voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, moet deze als verplichting op de balans worden opgenomen. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als een overlopend actief. Daarnaast moet de rechtspersoon beoordelen of – en zo

ja welke – verplichtingen naast de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie op balansdatum bestaan. Als zulke verplichtingen bestaan, moet in de regel een voorziening worden opgenomen; dit is voor de controlepraktijk van belang.

Voor het vaststellen van de verplichtingen staat de financiering van de pensioenaanspraken centraal. Een verplichting ontstaat als deze financiering achter gaat lopen. Zo'n situatie kan zich zowel voordoen in de verhouding tot de pensioenuitvoerder als in de verhouding tot de werknemers.

Verplichtingen aan pensioenuitvoerder

Verplichtingen aan de pensioenuitvoerder vloeien voort uit de uitvoeringsovereenkomst tussen de rechtspersoon en de pensioenuitvoerder. Daarin is geregeld onder welke voorwaarden de pensioenuitvoer-

Voorbeeld 1: contractverlenging

Meestal wordt een contract pas verlengd na afloop van de het voorgaande contract. De risico's zijn tijdelijk gedekt, maar de pensioenuitvoerder staakt de administratieve verwerking. Er wordt een voorschotpremie in rekening gebracht op basis van de premie van het voorgaande jaar, verhoogd met bijvoorbeeld 3%. Zodra de nieuwe contractvoorwaarden (sterftetafel, rekenrente, kostenopslagen) door de pensioenuitvoerder in de administra-

tie zijn verwerkt, vindt een naverrekening plaats. Het verschil moet door de rechtspersoon worden bijbetaald. Als dit over de verslagperiode heen loopt, moet een voorziening worden getroffen. Een cijfervoorbeeld:

Voorschotpremie 2008 op basis van de premie 2007 plus 3%: € 192.000

Feitelijke premie 2008 op basis van nieuwe contractvoorwaarden: € 265.000

De voorziening kan worden gesteld op het verschil van € 73.000.

Voorbeeld 2: een indiensttreding en waardeoverdracht

Een werknemer van 47 jaar treedt in februari 2008 in dienst en dient een verzoek in tot waardeoverdracht. De werknemer accordeert de offerte in december 2008 en de verwerking vindt plaats in 2009. De overdrachtswaarde bedraagt € 47.222, maar de pensioenuitvoerder brengt in de loop van 2009 € 103.969 in rekening. Het verschil van € 56.747 wordt onder meer veroorzaakt door het verschil in contractrente en marktrente en komt voor rekening van de rechtspersoon. Voor deze bijbetalingsverplichting moet worden voorzien op de balans.

der de pensioenovereenkomst uitvoert die met de werknemer is gesloten. Belangrijke elementen in de uitvoeringsovereenkomst zijn de wijze waarop de premie wordt vastgesteld, de winstdelingsregeling, de contractduur en de consequenties van verlengingen. In de praktijk bestaan er op de balansdatum verplichtingen naast de premie die aan de pensioenuitvoerder moet worden betaald. De oorzaak van dergelijke verplichtingen ligt in het algemeen in het administratieve proces rondom de pensioenregeling. Zowel bij de rechtspersoon als bij de pensioenuitvoerder kan vertraging ontstaan in de verwerking van mutaties en deze vertraging kan leiden tot boekjaaroverschrijdende afrekeningen. Daarvan zijn veel voorbeelden; wij beperken ons er in deze bijdrage tot twee uit de praktijk van alledag, die echter wel aanzienlijke financiële gevolgen hebben (zie kaders).

Verplichtingen aan de werknemer

Er kan ook sprake zijn van verplichtingen aan de werknemer(s) waarvoor een voorziening moet worden getroffen.

fen. Dit is het geval als de gefinancierde pensioenaanspraak achterblijft bij het niveau van het pensioen waarop de werknemer aanspraak kan maken. Van zo'n verplichting is bijvoorbeeld sprake als er op de balansdatum een salarisverhoging of indexatie is overeengekomen. Ook als die overeenkomst geëffectueerd wordt na de balansdatum. Er moet een voorziening worden opgenomen voor de uitgaven (premie) die daaruit voortvloeien. Deze omstandigheid kan zich voordoen bij salarisverhogingen die bij CAO zijn overeengekomen, bij indexaties die in de verslagperiode zijn vastgesteld, maar ook bij salarisverhogingen of parttime wijzigingen in het verslagjaar die pas per de volgende 1 januari tot een pensioenaanpassing leiden.

Voorbeeld 3: indexatie

In de middelloonregeling van voorbeeld 1 worden de opgebouwde pensioenaanspraken per 1 januari 2009 verhoogd met de inflatie (CPI oktober 2008). De verhoging bedraagt 2,8%. De koopsom daarvoor is per 1 januari 2009 verschuldigd en bedraagt € 67.000. Voor dat bedrag moet een voorziening worden opgenomen.

Ook heel gebruikelijk: in december worden salarisverhogingen toegekend aan werknemers, die per 1 januari daaropvolgend van kracht zullen zijn. Als dat leidt tot een aanpassing van het pensioen over achterliggende dienstjaren, moet een voorziening worden opgenomen.

Consequenties voor controlepraktijk

De ontwerp-Richtlijn is in de praktijk met instemming ontvangen en een veelgehoorde conclusie is dat de kwalificatieproblematiek én complexe actuariële berekeningen tot het verleden behoren. Wat er voor terugkomt, is volgens ons evenmin eenvoudig. De ontwerp-Richtlijn vraagt, na een kwalitatieve beoordeling van het bestaan van mogelijke verplichtingen aan de pensioen uitvoerder en/of de werknemer(s), om het kwantificeren van die verplich-

tingen en zo nodig het vaststellen van een voorziening. Dat is een jaarlijks terugkerend proces en geldt bovendien voor alle pensioenregelingen. Ook pensioenregelingen die onder de huidige Richtlijn als een toegezegde-bijdrageregeling worden behandeld. Een beoordeling van de administratieve organisatie bij de rechtspersoon is meer dan voorheen van belang, maar dekt maar een deel van het proces. De administratieve uitvoering door de pensioenuitvoerder is ook relevant en dat geldt ook voor de inhoud van de pensioenregeling. Dit vraagt van de accountant directe betrokkenheid bij het pensioendossier van de cliënt.

In dit licht is de huidige Richtlijn zo slecht nog niet. De argumenten waarmee in 2005 de Richtlijn werd ingevoerd, staan nog grotendeels overeind. Het is onmiskenbaar dat er een verschil ontstaat tussen de pensioenlasten die volgens de methodiek van de Richtlijn moeten worden verantwoord en de werkelijke betaalde premies. Maar dat zorgt wel voor een tamelijk gelijkmatig verloop van die pensioenlasten, ook in geval van een eindloon- of geïndexeerde middelloonregeling. Bovendien staat het onderzoeken en waarderen van een grote verscheidenheid aan mogelijke verplichtingen aan de pensioenuitvoerder en/of de werknemers minder op de voorgrond. De ontwerp-Richtlijn biedt het alternatief om (bijvoorbeeld) IAS 19 toe te passen en dat is een overweging waard.

Fiscale gevolgen

De verplichtingen die voortvloeien uit de toepassing van de ontwerp-Richtlijn leiden tot een voorziening op de commerciële balans. Op grond van het Baksteenarrest (HR 26-8-1998) kwalificeren ons inziens deze verplichtingen onder voorwaarden ook als fiscale voorziening. Het treffen van deze voorziening komt in mindering op de met Vpb belaste winst. In verband met de beperkte achterwaartse verliescompensatie van één jaar kan het oppor-tuun zijn om deze voorziening in 2008 maximaal te benutten.

Adviestips

- Als uw cliënt de ontwerp-Richtlijn toepast, zorg er dan voor dat u beschikt over het volledige pensioendossier en dat u inzicht hebt in de status van de juridische documenten en afspraken met werknemers. De ontwerp-Richtlijn moet worden toegepast voor alle soorten van pensioenregelingen en voor alle soorten pensioenuitvoerders.
- Een adequate administratieve organisatie rondom het pensioendossier is een noodzakelijke voorwaarde maar geen garantie voor een correcte uitvoering van de pensioenregeling en het ontbreken van verplichtingen aan de pensioenuitvoerder of werknemer. Richt uw aandacht ook op die aspecten van de uitvoering.
- Maak een goede analyse van omstandigheden die tot verplichtingen kunnen leiden en beoordeel of deze voor uw cliënt aan de orde kunnen zijn. Hanteer voor uw controlepraktijk een uniforme checklist en bedenk ook hoe u uiteindelijk de verplichtingen gaat kwantificeren.
- Bespreek met uw cliënt de voor- en nadelen van de ontwerp-Richtlijn en het alternatief; het toepassen van IAS 19 of een vergelijkbare standaard.
- Bij de beoordeling van de verplichtingen hoort een vergelijking van de gegevens die zijn opgenomen in de salarisadministratie en in de administratie van de pensioenuitvoerder. Een sluitende premie-audit levert niet alleen het noodzakelijke inzicht in de hoogte van de verplichtingen, maar biedt ook een goed handvat voor de bewaking van de administratieve organisatie.
- De pensioenvoorziening kan soms ook in de fiscale balans worden opgenomen. Een reden te meer om nauwgezet de verplichtingen in kaart te brengen en te waarderen. **An**

R. Nass actuaaris AG en drs. J. Borremans zijn partner bij LNBB actuarissen + pensioenconsultants te Soest en Dordrecht, gespecialiseerd in fiscaal, juridisch, actuariel en verzekerings technisch pensioenadvies. www.lnbb.nl.

Ontwikkeling richting een duurzame maatschappij

Accountant zal zich steeds vaker moeten verantwoorden over zijn keuzes

‘Gaat er dan niets goed in de accountancybranche?’ vroeg een aantal bestuurders mij naar aanleiding van mijn eerdere artikel ‘Accountants alleen onder toezicht professioneel?’. Sommigen ergerden zich eraan dat ik vooral de negatieve kant had belicht van een aantal ontwikkelingen en geen oog had gehad voor de positieve. Een terechte opmerking, denk ik, want er gaat ook een heleboel goed in de accountancybranche. Een flink toegenomen kwaliteitsbesef en forse investeringen in het op orde brengen van controle- en werkprogramma’s zijn positieve zaken die ook zeker zo benoemd mogen worden.

Tegelijkertijd vind ik dat we dan ook de vraag moeten durven stellen of we nu als accountancybranche klaar zijn voor de toekomst? Is de accountancybranche anno 2009 duurzaam, om zodoende invulling te geven aan een veranderende maatschappelijke rol of moeten we daar nog het nodige voor doen? Ik denk dat we nog wel wat ‘meters’ te maken hebben. Maar voordat ik verder ga, eerst een korte toelichting van het begrip duurzaam.

Duurzaam

Voor het begrip duurzaam sluit ik aan bij de definitie daarvan in Wikipedia: ‘duurzaam is een concept waarin ecologische, economische en sociale belangen bij elkaar komen, voor zowel de huidige als de toekomstige generaties’. Duurzame ontwikkeling is de eis om een evenwicht tussen deze drie basisconcepten te vinden. Het is een breed begrip, en omvat alle ontwikkelingen – op technisch, economisch, ecologisch of sociaal vlak – die bijdragen aan een samenleving die efficiënter, zuiniger en op lange termijn meer continu duurzaam verantwoord omgaat met de aarde.

Afweging belangen

Bij duurzaamheid gaat het om een afweging van belangen. Dat houdt in dat de tijd dat alleen economische belangen vooropstonden, definitief achter ons ligt. Voor de accountancybranche, primair toch gefocust op de economische belangen, betekent dit een hele

omschakeling. De samenleving van nu is niet meer alleen geïnteresseerd in de vraag of het economisch allemaal wel klopt, maar wil ook weten of het economische resultaat op een duurzaam verantwoorde wijze is gerealiseerd. Van de accountant wordt dus niet alleen maar gevraagd om te onderzoeken of één en één twee is, maar er wordt van hem ook een kritische houding gevraagd als het gaat om de ecologische en sociale wijze waarop een onderneming zijn doelstellingen realiseert.

Grote gevolgen

Deze andere kijk op het afleggen van verantwoording heeft mijns inziens grote gevolgen voor de wijze waarop wij de uitoefening van ons beroep

‘U kunt zich specialiseren in het uitvoeren van audits met betrekking tot duurzaamheid.’

vormgeven. Er zal steeds meer een beroep worden gedaan op ons ethisch handelen. Daarbij staat niet hetgeen wij er van vinden voorop, maar dat wat de samenleving er van vindt. Laat de accountant dat na, dan ontstaat er opnieuw een vertrouwenscrisis tussen de samenleving en onze beroepsgroep.

De accountant zal dus steeds vaker verantwoording moeten afleggen over

de keuzes die hij maakt. Vindt een accountant dat hij een verklaring kan afgeven bij een groothandel in kleding, terwijl hij weet dat deze kleding door middel van uitbuiting van kleine kinderen tot stand is gekomen? Kan een accountant een coffeeshop adviseren terwijl hij weet dat een groot deel van de goederenstroom niet te traceren is? Kan een accountant een onderneming controleren die clusterbommen fabriceert? Wil een accountant de administratie verzorgen voor een horecaondernemer die willens en wetens discrimineert? Kan een visser die niets op heeft met duurzame visserij op termijn nog klant bij een accountantskantoor worden? Wanneer u deze vragen vanuit economisch perspectief behandelt, zult u er vaak geen enkele moeite mee hebben om werkzaamheden voor de hierboven genoemde klanten uit te voeren. Ieder zijn ding, niet waar? En een toezichthouder als de AFM zal hier ook niet direct vragen bij stellen. Betreft u echter de ecologische en sociale kant er bij, dan zult u merken dat de afwegingen toch een stuk lastiger zijn. Nu staat het u natuurlijk vrij om te denken dat u er nog steeds geen boodschap aan hebt, maar dan komt de vraag toch op hoe lang u nog bestaansrecht denkt te hebben.

Gevolgen voor het eigen kantoor

Niet alleen voor uw klantenbeleid heeft de ontwikkeling naar een duurzame maatschappij gevolgen, ook voor uw opdrachten. De wijze waarop u bijvoorbeeld omgaat met Horizontaal toezicht is daar een voorbeeld van. U wordt niet gevraagd om de letter van een convenant na te leven, maar om de geest ervan na te leven. En u kunt er op rekenen dat NGO’s ook kritisch zullen zijn ten aanzien van de wijze waarop u het begrip duurzaamheid vormgeeft. Zo zal de druk vanuit de samenleving om meer aandacht te hebben

voor het diversiteitsbeleid alleen maar toenemen. Waarom lukt het de branche niet om meer vrouwen en allochtonen aan de top te krijgen? Is dat eigenbelang of is er sprake van een dusdanige werkcultuur dat deze sociaal gezien niet verantwoord is? En houdt u er rekening mee dat ook de wijze waarop u met energie omgaat bevestigd zal worden. De samenleving zal u vragen naar uw motieven als het gaat om de keuze voor uw wagenpark en op termijn zult u geen financiering meer kunnen krijgen voor een eigen serverpark, omdat dit een veel te grote energie- en milieubelasting oplevert. Kortom, de samenleving zal van u verlangen dat u ook intern invulling geeft aan het begrip Corporate Social Responsibility (CSR).

Kansen

Tegelijkertijd biedt de omschakeling naar een duurzame maatschappij natuurlijk ook heel veel kansen. Door de ecologische en sociale belangen mee te wegen in uw advies aan klanten draagt u een steentje bij aan een duurzame ontwikkeling. U kunt zich specialiseren in het uitvoeren van audits met betrekking tot duurzaamheid. Daarbij focust u zich dus niet alleen op de economische juistheid, maar ook op de juistheid van de onderliggende variabelen. Is er bij de totstandkoming van een dienst of product inderdaad geen gebruik gemaakt van uitbuiting van mensen, is van mogelijke betrokkenheid bij crimineel geld echt geen sprake, zijn gebruikte grondstoffen inderdaad op milieuvriendelijke wijze gewonnen? Volle aandacht voor CSR

Seminar 15 april 2009: Welke kansen biedt CSR de accountant?

Op 15 april 2009 vindt er een bijeenkomst plaats over de kansen en mogelijkheden die Corporate Social Responsibility (CSR) biedt aan de accountant die werkzaam is in het MKB. Sprekers op deze bijeenkomst zijn onder anderen:

dr. Nancy Kamp-Roelands RA MA, programmadirecteur CSR Knowledge Center bij Ernst & Young, tevens lid begeleidingscommissie Assurance en verantwoording van niet-financiële informatie bij het NIVRA;
drs. Carla Neefs, adviseur Cradle to

Cradle bij Beco 'Winst in duurzaamheid';
Serena Borghero, manager Sustainability bij Steelcase;
Jan Wietsma AA, adviseur strategie, visie en innovatie bij Full Finance, redactielid van Accountancynieuws. De bijeenkomst vindt plaats in de Oval Tower bij ABN/AMRO te Amsterdam en duurt van 15.00 tot 17.00 uur. Aansluitend is er een borrel. Wilt u deelnemen aan dit seminar, stuurt u dan een mailtje naar janwietsma@accountancynieuws.nl.

biedt u ook de mogelijkheid om een nieuwe generatie werknemers en ondernemers aan u te binden.

Niet afwachten

Nu kunt u natuurlijk een afwachtende houding aannemen in de trant van 'kiek'n wat 't wordt' en hoewel begrijpelijk, lijkt mij dit toch niet de meest slimme houding. De Europese Commissie en de overheid zullen steeds meer eisen stellen aan ondernemingen met betrekking tot duurzaamheid en CSR en u kunt er vanuit gaan dat de kredietcrisis hierbij als katalysator werkt.

Werk aan de winkel

Accountants willen nog wel eens mopperen dat allerlei ontwikkelingen en regelgeving hen overvallen. Het lijkt mij dat dit niet nodig is ten aanzien van onderwerpen als duurzaamheid en CSR. Accountants die voorsorte-

ren op de toekomst, gaan actief aan de slag met deze onderwerpen, zowel intern als extern. En persoonlijk denk ik dat accountants en ondernemingen die deze ontwikkelingen serieus nemen, een betere kans hebben om de kredietcrisis zonder al te veel kleerscheuren te overleven dan degenen die dit nalaten. Voor wie het wil zien, is er dus werk genoeg aan de winkel om te komen tot een duurzame accountancybranche die rekening houdt met de veranderende rol van de accountant in de samenleving. An

J. Wietsma AA is verbonden aan Full Finance te Apeldoorn.
janwietsma@accountancynieuws.nl

• Uitbreiden? • Samenwerken? • Verkopen? • Fusieren?

Wij kennen de markt en denken mee over de beste strategie voor uw situatie. Daarna brengen wij u de geschikte kandidaten.

Uw oplossing begint met:

Strikt vertrouwelijk:

Henri Maas 06 51 52 65 32

Jerome Senden 06 53 86 34 73

MaeS en Partners www.maespartners.nl info@maespartners.nl

IASB Discussion Paper: vergaande aanpassingsvoorstellen voor inrichting jaarrekening

Wim Meeuwisse

Het discussion paper 'Preliminary Views on Financial Statements Presentation' dat de IASB vorig jaar oktober uitbracht, bevat een aantal vergaande voorstellen. Deze hebben betrekking op de structuur en inrichting van het overzicht van de financiële positie, het overzicht baten en lasten en het kasstroomoverzicht. Worden de IASB-voorstellen geaccepteerd, dan heeft dit niet alleen flinke consequenties voor de uiteindelijke presentatie van deze overzichten, maar ook voor de noodzakelijke beschikbaarheid en registratie van de basisgegevens.

Het discussion paper dat de IASB vorig jaar oktober uitbracht, luidt het einde in van de tweede fase van het project 'Performance Reporting'. De eerste fase van dit project werd in 2007 afgerond met als resultaat een aangepaste versie van IAS 1 (toe te passen voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2009). De looptijd van het gehele project (gestart in 2001) onderstreept het belang van het onderwerp en de mate waarin de voorstellen ingrijpen op de bestaande situatie. Dit geldt zeker voor de huidige voorstellen, waarvoor de commentaarperiode loopt tot 14 april a.s.

Algemene uitgangspunten

Op grond van het IASB-stramien moet de jaarrekening onder andere inzicht verschaffen in de financiële positie, de resultaten en de wijzigingen in de financiële positie van een onderneming. Informatie over (de wisselvalligheid van) resultaten is daarbij nuttig bij het voorspellen van het vermogen van een onderneming om uit haar bestaande middelen kasstromen te genereren. Een belangrijke voorwaarde hiervoor is een eenduidige presentatie van resultaten, en als oplossing daarvoor heeft de IASB het 'all inclusive concept of income' omhelsd. Binnen dit concept dienen alle waardeveranderingen van activa en passiva als gevolg van transacties – anders dan die gerelateerd aan handelingen met de aandeelhouders in hun hoedanigheid van eigenaars – in de winst- en verliesrekening te worden verantwoord.

Met de afronding van de eerste fase in 2007 is een belangrijke stap gezet om dit doel te bereiken, via aangescherpte presentatievoorschriften omtrent de verschillende overzichten waaruit een jaarrekening dient te bestaan. In het nu uitgebrachte (en met 167 pagina's zeer lijvige) discussion paper doet de IASB voorstellen over de rubricering en presentatie van informatie binnen deze overzichten. Uitdrukkelijk omvat dit gehele project uitsluitend presentatievoorschriften, en gaat het niet in op de verwerking en waardering van resultaten.

'Een ander knelpunt kan de noodzakelijke herijking van gangbare ratio's en kengetallen zijn.'

Belangrijkste elementen discussion paper

De belangrijkste voorstellen uit het discussion paper zijn de volgende:

- de structuur van het Overzicht van de financiële positie, het Overzicht van baten en lasten, en het Kasstroomoverzicht moet zodanig zijn dat duidelijk een samenhang blijkt tussen de verschillende overzichten;
- de inrichting van de jaarrekening moet zodanig zijn dat:
 - informatie over de wijze waarop de onderneming waarde creëert (ofwel

haar bedrijfsactiviteiten) afzonderlijk gepresenteerd wordt van informatie over de wijze waarop deze activiteiten worden gefinancierd;

- binnen de bedrijfsactiviteiten onderscheid wordt gemaakt tussen operationele activiteiten en investeringactiviteiten;
- informatie over beëindigde bedrijfsactiviteiten en vennootschapsbelasting afzonderlijk wordt gepresenteerd;
- de classificatie van de diverse elementen dient gebaseerd te zijn op de 'management approach', waarmee een gelijke benadering is gekozen als in IFRS 8. Deze benadering leidt er toe dat de rubricering en presentatie een afspiegeling vormen van de wijze waarop activa en passiva binnen de onderneming worden gebruikt;
- de jaarrekening dient meer gedetailleerde analyses te bevatten.

De uitwerking van bovenstaande voorstellen is zeer ingrijpend en vereist een eenduidige en weldoordachte keuze bij de splitsing tussen de operationele, investerings- en financieringsactiviteiten. Vooral omdat deze keuze door de voorgeschreven samenhang tussen de diverse overzichten effect heeft op de presentatie in de gehele jaarrekening. De tabel bovenaan de volgende pagina met de voorgestelde splitsing binnen en samenhang tussen de diverse overzichten onderstreept dit. De verschillen met de huidige richtlijnen worden goed duidelijk met het volgende voorbeeld waarin een machine is aangemerkt als operationeel actief. Alle kosten, opbrengsten en kasstromen die samenhangen met deze machine moeten daarom ook als 'operationeel' worden aangemerkt in het Overzicht van baten en lasten en het Kasstroomoverzicht. Op grond van de huidige richtlijnen (res-

Voorgestelde splitsing tussen de diverse overzichten

<i>Overzicht financiële positie</i>	<i>Overzicht baten en lasten</i>	<i>Kasstroomoverzicht</i>
Bedrijfsactiviteiten Operationele activa en passiva Investeringsactiva en -passiva	Bedrijfsactiviteiten Operationele baten en lasten Investeringsbaten en -lasten	Bedrijfsactiviteiten Operationele cashflow Investeringscashflow
Financieringsactiviteiten Financieringsactiva Financieringspassiva	Financieringsactiviteiten Baten uit financieringsactiva Lasten uit financierings-passiva	Financieringsactiviteiten Cashflow financierings-activa Cashflow financierings-passiva
Vennootschapsbelasting	Vennootschapsbelasting over doorgaande activiteiten (bedrijfs- en financieringsactiviteiten)	Vennootschapsbelasting
Beëindigde bedrijfsactiviteiten	Beëindigde bedrijfsactiviteiten na belasting	Beëindigde bedrijfsactiviteiten
	Overige baten en lasten na belasting	
Eigen vermogen		Eigen vermogen

pectievelijk IAS 1 en IAS 7) worden de kosten en opbrengsten die met de machine samenhangen nu nog verspreid over de winst- en verliesrekening (afschrijvingen, overige bedrijfskosten (onderhoud) en overige bedrijfsopbrengsten (verkoopwinsten)), en dient de aanschaf van de machine te worden gepresenteerd als investeringskasstroom. Voor de uitwerking in de jaarrekening is het onderscheid tussen operationeel, investering en financiering dan ook van groot belang.

Binnen de operationele categorie moeten alle activa en passiva worden opgenomen waarvan het management van mening is dat deze gerelateerd zijn aan de centrale doelstellingen van de onderneming. De investeringscategorie bevat de activa en passiva waarvan het management deze relatie niet aanwezig acht (de activa en passiva kunnen bijvoorbeeld worden gebruikt voor het genereren van interest, dividend of waardeinstijgingen). Binnen de financieringscategorie dienen de financiële activa en passiva (zoals gedefinieerd in IAS 32) te worden opgenomen die het management beschouwt als onderdeel van de financiering van de activiteiten van de onderneming. Hierbij moet het management overwegen of het betreffende actief of passief inwisselbaar is met andere financieringsmiddelen. In de jaarrekening moet uiteen gezet worden op welke wijze bovenstaande classificatie is gemaakt.

Noodzakelijke verdere onderverdeling

De voorstellen in het discussion paper gaan overigens verder dan de uitsplitsing in de tabel bij dit artikel. De IASB acht ook de volgende onderverdelingen noodzakelijk:

- naar looptijd (langlopend versus kortlopend), tenzij een indeling op basis van liquiditeit zinvoller is;
- een specificatie naar waarderingsgrondslagen;
- een functionele en/of categoriale specificatie van de operationele, investerings- en financieringsbaten en -lasten.

Verder kan de onderneming er voor kiezen om vrijwillig nadere details toevoegen op te nemen. Dit is uiteraard toegestaan, onder voorwaarde dat dit maar consequent in alle overzichten wordt doorgevoerd.

Voor het kasstroomoverzicht heeft het discussion paper ook ingrijpende wijzigingen in petto: toepassing van de directe methode wordt namelijk voorgeschreven (waarbij toepassing van de indirecte methode overigens nog wel wordt toegestaan). Tot slot schrijft het discussion paper voor dat het Overzicht van baten en lasten in één overzicht moet worden opgenomen. Daarmee vervalt de optie (die bij afronding van de eerste fase van het project nog wel was toegestaan) om hiervoor twee afzonderlijke overzichten te hanteren.

Haken en ogen

Het is duidelijk dat het toepassen van de uitgangspunten van het discussion paper grote gevolgen heeft. Dit betreft niet alleen de keuze omtrent de rubricering en de gevolgen daarvan voor de uiteindelijke presentatie binnen de diverse overzichten. Ook de beschikbaarheid van de noodzakelijke basisgegevens (bijvoorbeeld toepassing van de directe methode bij het kasstroomoverzicht) en de registraties daarvan gedurende het jaar zijn hierbij belangrijke aspecten. Een ander knelpunt kan de noodzakelijke herijking van gangbare ratio's en kengetallen zijn (onder meer ten behoeve van financiers en analisten).

In het verlengde hiervan lijkt de vergelijkbaarheid tussen ondernemingen steeds minder belangrijk te worden. Door het hanteren van de 'management approach' als uitgangspunt worden jaarrekeningen immers steeds meer op bedrijfsspecifieke leest geschoeid. **An**

W. Meeuwisse RA is verbonden aan Deloitte te Leiden.

Solliciteren kun je leren

Peter Tijssen

Accountants en fiscalisten hebben nog steeds een luxe positie op de huidige arbeidsmarkt. Kandidaten hebben een keuze en elk respectabel kantoor heeft vacatures. Goed voorbereid bereikt een sollicitant eerder en beter zijn of haar doel: een werkring die past.

Een werknemer die er in de proeftijd achterkomt dat hij/zij een verkeerde keuze heeft gemaakt, doet er goed aan onmiddellijk op te stappen. Dat is beter te verdedigen in een volgend sollicitatiegesprek, dan zes maanden blijven hangen en alsnog weg gaan. Zowel sollicitant als werkgever en sollicitant maken dergelijke fouten en ze zijn het resultaat van slechte voorbereiding.

Fouten

Onderzoek naar een potentiële nieuwe werkgever is heel verstandig en goed mogelijk. Internet is een dankbare bron, net als oud studie- of kantoorgenoten. Een eerste kennismaking per telefoon is al waardevol voor een verdere oriëntatie. Bij een goed gevoel is het zenden van een CV met een begeleidend schrijven vaak al een goede testcase. Bij een positieve reactie begint het spel. In de gesprekken die volgen, moet een kandidaat zoveel mogelijk te weten zien te komen van de mogelijk werkgever. De werkgever moet zich, op zijn beurt, zo goed mogelijk informeren over de behoeften van de sollicitant. Verwachtingen die niet kunnen worden nagekomen, leiden onherroep-

baar tot teleurstellingen. In een gespannen arbeidsmarkt worden er in het voortraject veel fouten gemaakt. De kans op een onjuiste match wordt dan groter. Kiezen kandidaten er voor om via een wervings- en selectiebureau een overstap te maken, dan moeten ze nog steeds wakker blijven. De kans op een mismatch wordt echter wel kleiner.

Rol wervings- en selectiebureau

Een goed wervings- en selectiebureau vraagt aan de kandidaat hoe hij/zij de rol van het bureau ziet. Hoe communiceert het bureau? Uitsluitend 's avonds of alleen per mail? Heeft de

'In gesprek met een toekomstige werkgever doe je maar één ding: vragen stellen.'

kandidaat zelf trajecten lopen, misschien via andere bureaus?

Kandidaten geven regelmatig aan dat een bureau hen exclusief mag bemiddelen. Dat brengt een bureau in de gelegenheid om de gehele markt voor de

betrokkene in beeld te brengen. Soms blijkt bij introductie dat het door het bureau anoniem uitgewerkte c.v. al vooraf is gegaan door drie concurrerende bureaus die het c.v. van de betrokkene soms lukraak hebben verspreid! Dit komt de reputatie van de kandidaat niet ten goede. Realiseer je dat het een kleine wereld is. Een goed wervings- en selectiebureau heeft een vaste kring van opdrachtgevers, waarmee in de loop der jaren een goede band is opgebouwd.

De keuze voor een bureau is ruim. Een kandidaat kan de verschillende sites van wervings- en selectiebureaus bezoeken waar hij zijn wensen qua grootte van het kantoor, de regio en de praktijk kan invullen. Een goed bureau biedt informatie over haar werkwijze en ethiek. Dat is belangrijk om te kunnen achterhalen wat een bureau met uw gegevens doet. Een sollicitant doet er goed aan een oriënterend gesprek te vragen en daarin de spelregels met elkaar af te spreken. Mochten de beloftes of toezeggingen niet worden nagekomen, verbreek dan de band met dat bureau. Laat zwart op wit zetten waar ze u hebben geïntroduceerd en bevestig dat zij verder geen inspanningen meer voor u mogen verrichten. Werkgevers steunen breed in als het gaat om werven. Gekwalificeerd aanbod is nog steeds gering.

De werkelijkheid

Kantoren doen de werkelijkheid soms – misschien niet eens bewust – iets geweld aan. Lang niet ieder kantoor heeft evenveel advieswerk. De fiscalist uit het voorbeeld (zie kader) heeft nu een kort interval bij een kleiner kantoor op zijn c.v. staan na de periode van zeven jaar bij het Big Four-kantoor. Eén keer is dat nog verkoopbaar, bij een tweede keer is dat al veel lastiger. Een goede voorbereiding voorkomt zo'n situatie en dat vergt

Loze belofte

Een fiscalist met zeven jaar ervaring in de adviespraktijk heeft een kennismakingsgesprek bij een klein kantoor. Vrijwel alles is mogelijk en hij heeft direct al een aanbieding op zak. Kortom, hij kan beginnen. Enthousiast start hij op een maandag. Jammer dat er niemand is die hem even gewijs maakt. Het weekend na de eerste werkweek kijkt hij terug. Feitelijk

niet ingewerkt, alleen wat aangiften nagekeken, maar advieswerk? Nee. Maandag direct met de venoot om tafel. Enigszins geruststellend liet deze weten dat het advieswerk vanzelf zou komen. Dat is na twee maanden nog steeds niet 'vanzelf' gekomen. Na drie maanden houdt hij het voor gezien en belt een wervings- en selectiebureau.

Tips voor een goed sollicitatietraject:

1. Zorg ervoor dat u met de juiste gesprekspartners aan tafel komt.
2. Vraag uit welke stappen het selectietraject bestaat.
3. Ervaar hoe het proces verloopt (gevoelskwestie). Pak ook de niet-directe signalen op, zoals de omgang onderling, drukte op de gang, is men op tijd en voel je je welkom?
4. Onderzoek de grenzen van de functie en de toekomstvisie van het kantoor. Dit voorkomt valse verwachtingen.
5. Ga niet direct in op een uitnodiging voor het vervolg of een aanbieding. Neem de tijd voor evaluatie en overdenk je aanbieding zorgvuldig.
6. Blijf scherp en alert ten aanzien van de procedure en inhoud, ook na het derde of vierde gesprek.
7. Bij twijfel niet inhalen, maar werk het wel correct af. Je komt elkaar altijd weer tegen.
8. Blijf tijdens de procedure alert op je eigen beweegredenen van je oriëntatie. Waarom wilde je weg? Houd dit ook als uitgangspunt. Gezien de krapte op de arbeidsmarkt zal er steeds harder aan je worden getrokken, zowel door de huidige werkgever alsook door een toekomstige.

lectiebureau kan veel van het voorwerk doen, maar u moet op gesprek. Uitgerust, scherp en voorbereid. Beide partijen moeten de intentie hebben om een langdurige relatie aan te gaan. **An**

Peter Tijssen, directeur Adviesgroep '88

goed lezen en veel vragen. De vacaturetekst luidde: 'Wij zoeken iemand met tussen de 2 en 8 jaar ervaring'. Wat zoekt men dan exact? Om welke functie gaat het, is het uitbreiding of vervanging, is er voldoende werk,

mag ik dossiers inzien, kan ik met toekomstige collega's praten? In gesprek met een toekomstige werkgever doe je maar één ding: vragen stellen. Van baan veranderen vereist tijd en aandacht. Een wervings- of se-

Bij Alfa werken professionals die verder kijken dan alleen de cijfers. Medewerkers die vooral worden gedreven door de verhalen erachter. Neem het verhaal van onze klant met zijn plannen voor een nieuwe stal voor 200 melkkoeien. Met ons team adviseren we hem en de 450 andere agrarische klanten van het kantoor Barneveld/Nijkerk. Als agrarisch accountant begeleid je deze klanten op accountancy, fiscaal en bedrijfseconomisch vlak, waarbij jij de regie hebt. Je zorgt ervoor dat de vraag van de klant adequaat behandeld wordt door een team van betrokken medewerkers. Daardoor kunnen we de ondernemende mens centraal stellen.

2000

Alfa zoekt een ervaren agrarisch accountant (AA) die verder kijkt dan alleen de cijfers

Je hoofdwerkzaamheden

- Adviseren over administratieve, bedrijfseconomische en fiscale zaken.
- Samenstellen en bespreken van jaarrekeningen
- Coachen van assistent-accountants
- Vertegenwoordigen van het kantoor en werven van nieuwe klanten.

Stuur je sollicitatie naar hrm@alfa-accountants.nl. Wil je meer weten? Bel Alex van Vliet op 0342 - 411411. Of kijk op www.werkenbijalfa.nl. Daar krijg je alle informatie over de functie en je mogelijkheden.

Alfa is in 2008 opnieuw uitgeroepen tot beste dienstverlener in accountancy en belastingadvies en is vooral actief in het MKB en de agrarische sector. Met ruim 800 professionals en 33 vestigingen zijn we thuis in iedere regio van Nederland.

accountants en adviseurs

De ondernemende mens *centraal*

Cursusaanbod Kluwer Fiscale Opleidingen

April, mei en juni 2009

April

Cursus***

Fiscale positie DGA

9 en 15 april 2009, NH Naarden

Spitsuurstudie***

Resultaat uit overige werkzaamheden

16 april 2009, NH Naarden

Studiemiddag***

Lucratief belang

20 april 2009, NH Naarden

Spitsuurstudie ***

BV problematiek in de agrarische sector

22 april 2009, Regardz Arnhem

Spitsuurstudie***

Herstructurering van ondernemingen

22 april 2009, NH Naarden

Studiemiddag***

Grensoverschrijdende arbeid

23 april 2009, NH Naarden

Mei

Studiedag***

BTW en EG-transacties

7 mei 2009, NH Naarden

Masterclass****

Echtscheiding; fiscaal/financiële verdieping

13 mei 2009, NH Jan Tabak Bussum

Spitsuurstudie***

Samenlevingsvormen en estate-planning in de agrarische praktijk

13 mei 2009, Regardz Arnhem

Spitsuurstudie***

Functiewijziging van agrarische grond in het buitengebied

19 mei 2009, NH Naarden

Studiedag**

Interactieve btw-cursus voor de adviseur

20 mei 2009, NH Naarden

Studiedag ***

Vastgoedmarkt, btw en overdrachtsbelasting

28 mei 2009, NH Naarden

Juni

Studiedag***

Winstproblematiek in de agrarische sector

10 juni 2009, Regardz Arnhem

Cursus ***

Van familiebedrijf naar familiekapitaal

16 en 17 juni 2009, NH Jan Tabak Bussum

Spitsuurstudie***

Taxatie- en waarderingsproblematiek in de agrarische sector

30 juni 2009, Regardz Arnhem

Spitsuurstudie***

Goeddoelinstellingen en fiscaliteit

Datum volgt

Congres***

Sport & fiscus

Datum volgt

E-studies

- Aankoop van de eigen woning
- Accountant, compliance en (extern) toezicht
- Bedrijfsbeëindiging en -opvolging
- Btw actualiteiten
- Lijfrentebanksparen voor ondernemers
- Ontslag en gouden handdruk
- Verordening gedragscode (VGC)
- Wet toezicht accountantsorganisatie (Wta)
- WWFT voor accountants en belastingadviseurs

Kluwer

a Wolters Kluwer business

Inschrijven of meer informatie?

[www.kluwer.nl/opleidingen \(fiscaal\)](http://www.kluwer.nl/opleidingen (fiscaal))

of bel 0570-67 35 68

Jan Joling

Over impairment : for what it's worth

In moeilijke tijden is de (her)waardering van een onderneming een gevoelig onderwerp. Welke invloed heeft het huidige klimaat op de waarde van activa en de onderneming als geheel? Hoe gaan we bijvoorbeeld om met de waardering van goodwill? De meeste ondernemingen hebben de afgelopen maanden hun (beurs)waarde én hun vermogen aanmerkelijk zien teruglopen. En alsof dat nog niet genoeg is, werpt de volgende onheilstijding haar donkere schaduw al vooruit: de impairment-test. Deze is volgens de RJ en IFRS alleen nodig wanneer er aanwijzingen ('impairment-indicatoren') zijn dat de waarde van de vaste activa buitengewoon is afgenomen. Voor goodwill geldt onder IFRS zelfs dat een impairment-test ieder jaar noodzakelijk is. Door de economische tegenwind heeft de test dit jaar voor sommige bedrijven veel weg van een verplicht bezoek aan de tandarts: onvermijdelijk, maar soms buitengewoon pijnlijk. De uitslag van de impairment-test kan immers een nieuwe klap betekenen voor een toch al geteisterd vermogen en resultaat.

In de jaarrekening over 2008 en de tussentijdse cijfers over 2009 zullen de (af)waardering van activa en het toelichten van risico's meer aandacht krijgen dan ooit, ook van de toezichthouder AFM.

Goodwill is een belangrijke post op de balans van grotere – vaak beursgenoteerde – ondernemingen. Deze is het resultaat van overnames uit de tijd dat de crisis nog niet in beeld was. Goodwill ontstaat als verschil tussen de prijs die een onderneming bij een overname betaalt en de fair value van de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen onderneming. De goodwill wordt dus tegen de kostprijs door de overnemende partij geactiveerd en gelet op de grote overnames in 2008 kan dit om forse bedragen gaan. IFRS staat uitsluitend toe dat goodwill wordt geactiveerd, waarbij niet (stelselmatig) wordt afgeschreven. In plaats daarvan moet men ten minste eenmaal per jaar een impairment-test uitvoeren. Als eerste stap dient men de realiseerbare waarde van de goodwill te bepalen; dit is de hoogste van de directe opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De directe opbrengstwaarde is feitelijk de fair value van de kasstroom-genererende eenheid ofwel de 'value in exchange'. De bedrijfswaarde is dan de 'value in use' die wordt berekend aan de hand van de netto contante waarde van de kasstromen van de kasstroom genererende eenheid.

Zonder rekenwerk kunnen we stellen dat de realiseerbare waarde van de goodwill bij de komende impairment-tests hoogstwaarschijnlijk gelijk zal worden gesteld aan de bedrijfswaarde. In het huidige klimaat biedt de fair value immers geen prettig vooruitzicht en zal snel leiden tot afboekingen. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde dienen de verwachte kasstromen over de levensduur van de goodwill contant te worden gemaakt. Nu is het in de huidige tijd lastig vol te houden dat de kasstroomprognoses van begin dit jaar onveranderd als basis kunnen dienen voor de impairment-test aan het einde van dit jaar. Kortom, men zal de verwachte kasstromen moeten herzien. Daarbij komt nog dat de kasstromen contant moeten worden gemaakt tegen de op het moment van het uitvoeren van de impairment-test verwachte (toekomstige) disconteringsvoet. Hoe subjectief en lastig deze ook is te schatten, we weten zeker dat de disconteringsvoet – mede bepaald door de vermogenskostenvoet van de onderneming en marktrentes – hoger zal zijn dan aan het begin van dit jaar. Nu zowel teller als noemer zich ongunstig ontwikkelen, kunnen we voorspellen dat de bedrijfswaarde van de goodwill stevig kan dalen en derhalve óók geen redding biedt. Daalt de bedrijfswaarde onder de boekwaarde, dan moet het verschil ten laste van de winst- en verliesrekening worden gebracht.

Dat de onder IFRS rapporterende ondernemingen nog een stevige klap te verduren kunnen krijgen wanneer ook de niet tegen fair value gewaardeerde activa aan het einde van dit jaar moeten worden afgeboekt, geeft extra voeding aan de groeiende kritiek op IFRS.

IFRS geeft terecht de mogelijkheid af te waarderen tot bedrijfswaarde ('value in use'). Men moet pas afwaarderen tot 'value in exchange' indien de bedrijfswaarde lager is. Ook dit is logisch. Men zal een actief immers afstoten indien de waarde in de markt hoger is dan de waarde die de onderneming zelf met het actief kan genereren.

De klap die nog komen gaat, kan hard zijn als de dag van de impairment-test aanbreekt. Dit mag de regelgeving niet worden verweten. IFRS is wat dat betreft wellicht een beetje hard, maar wel 'fair'. An

Jan Joling, als adviseur verbonden aan Nauta Dutilh en als hoogleraar aan Nyenrode Business Universiteit

Arrest HR 7 oktober '08

Dispuut in de praktijk: leidt belastingfraude altijd tot (een vervolging voor) witwassen?

Jeroen Starreveld en Lisa van der Wal

De Hoge Raad¹ oordeelde op 7 oktober jl. dat gelden die door belastingontduiking zijn verkregen, kunnen worden aangemerkt als gelden die van misdrijf afkomstig zijn. Deze gelden kunnen daarmee vallen onder de witwasbepalingen². Wie deze gelden verwerft, voorhanden heeft, overdraagt of omzet³ terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat de gelden afkomstig zijn van belastingontduiking, maakt zich schuldig aan (schuld)witwassen. Vraag daarbij is of belastingfraude nu altijd leidt tot (een vervolging voor) witwassen. Het dispuut daarover is nog niet beslecht.

Het arrest van 7 oktober jl. leidde tot diverse publicaties, met name omdat er onduidelijkheid bestaat over de gevolgen van deze uitspraak voor de praktijk⁴. Over de consequenties van dit arrest voor het gebruik van de inkeerregeling, zoals neergelegd in artikel 69 lid 3 Algemene Wet inzake Rijksbelastingen (AWR), zijn zelfs Kamervragen gesteld⁵. Die Kamervragen zijn inmiddels beantwoord⁶. Allereerst echter specifiek aandacht voor het bewuste arrest van de Hoge Raad van 7 oktober 2008.

Arrest Hoge Raad 7 oktober 2008

In deze zaak werd de verdachte vervolgd wegens het meewerken aan witwassen van de opbrengst van de handel in softdrugs van haar echtgenoot. Het witwassen zou hebben bestaan uit het openen van buitenlandse bankrekeningen, deze op haar naam te doen stellen en daarop geld te storten. Verdachte ontkende dat zij wist dat haar man in softdrugs handelde, zij dacht dat geld verdiend was met autohandel. Zij wist wel dat deze verdiensten niet in de belastingaangifte werden opgenomen. Het Hof oordeelde dat niet kon worden bewezen dat de verdachte wist dat de gelden die zij

ontving afkomstig waren van de handel in softdrugs.

Vervolgens kwam de vraag aan de orde of de omstandigheid dat verdachte wel wist dat de gelden niet aan de Belastingdienst zouden worden gemeld, voldoende is om witwassen bewezen te verklaren. Het Hof oordeelde dat de enkele omstandigheid dat geld voor de fiscus wordt verzwegen de bron van die inkomsten niet illegaal maakt. Dat er sprake is van 'zwart' geld maakt niet dat het geldbedrag van enig misdrijf afkomstig is en dus is er geen sprake van witwassen.

De HR vernietigt de uitspraak van het Hof en oordeelt dat vermogensbestanddelen waarover men de beschikking heeft doordat belasting is ontdoken, kunnen worden aangemerkt als van misdrijf afkomstig. Met andere woorden: gelden die door belastingontduiking zijn behouden, zijn van misdrijf afkomstig en door deze gelden in het bezit te hebben of over te dragen, kan er sprake zijn van witwassen.

De HR overweegt dat uit de wetgeschiedenis en de wettekst blijkt dat er geen beperkingen worden gesteld aan de reikwijdte van de witwasbepalingen.

Zo is voor een bewezenverklaring van witwassen niet vereist dat de rechter vaststelt van welk misdrijf het geld precies afkomstig is en door wie, wanneer en waar het misdrijf is begaan. Behalve dat het gronddelict waaruit het voorwerp van de witwashandelingen afkomstig is een misdrijf moet zijn, beoogde de wetgever geen andere beperkingen aan te leggen ten aanzien van de aard van het gronddelict.

Belastingontduiking gronddelict voor witwassen

Met dit arrest heeft de HR bevestigd dat belastingontduiking ook een gronddelict voor witwassen vormt. In de lagere rechtspraak werd daar verschillend over geoordeeld en diverse schrijvers betoogden dat zwart geld niet uit enig misdrijf afkomstig is⁷. Tegelijkertijd zijn met het wijzen van dit arrest allerlei vragen gerezen over de consequenties daarvan voor de praktijk, waaronder de gevolgen voor de inkeerregeling. Over de gevolgen voor de inkeerregeling zijn Kamervragen gesteld, omdat uit de uitspraak van de HR voortvloeit dat de inkeerregeling feitelijk buiten werking wordt gesteld. Dit met de reden dat een ieder die daarvan gebruik maakt, zonder enig voorbehoud kan worden vervolgd voor witwassen.

Beantwoording Kamervragen

Voorbeeld 1. Een slager verzwijgt een deel van zijn inkomsten uit de verkoop van worst. Nadien wenst hij alsnog in het reine te komen en besluit gebruik te maken van de inkeerbepa-

ling (ex artikel 69 lid 3 AWR). Indien de slager op juiste wijze gebruik maakt van de inkeerbepaling, zal de Belastingdienst het witwasdelict niet melden aan het OM.

Voorbeeld 2. Een drugshandelaar verzwijgt een deel van zijn inkomsten uit de verkoop van heroïne. Nadien wenst hij alsnog in het reine te komen en besluit gebruik te maken van de inkeerbepaling. Ook indien hij op juiste wijze gebruik maakt van de inkeerbepaling, zal de Belastingdienst het OM inlichten over zowel de drugshandel als het witwassen. Het OM beslist vervolgens of hij de drugshandelaar voor (één van) deze feiten zal vervolgen.

Uit de beantwoording van de Kamervragen kan bovenstaand onderscheid worden afgeleid. De staatssecretaris geeft aan dat wanneer er sprake is van een vrijwillige inkeer ten aanzien van verzwezen illegale inkomsten, het OM zal worden geïnformeerd over het strafbare feit waarmee de opbrengsten zijn verkregen en het daarmee samenhangende delict witwassen. Ten aanzien van verzwezen legale inkomsten geeft de staatssecretaris aan dat wanneer er sprake is van een vrijwillige inkeer, de Belastingdienst geen melding (van witwassen) zal doen bij het OM.

Zien wij het goed, dan verklaart de staatssecretaris dit verschil in behandeling als volgt. In het geval van verzwezen illegale inkomsten uit de verkoop van heroïne, is het gronddelict overtreding van de Opiumwet. Het fiscale delict is dan slechts het (noodzakelijke) gevolg van het gronddelict. Immers, de drugshandelaar zal de inkomsten uit de verkoop uit heroïne verzwijgen om te voorkomen dat overtreding van de Opiumwet wordt ontdekt door de Belastingdienst. In het geval van de slager, het verzwijgen van legale inkomsten, is witwassen het gevolg van het fiscale delict.

Misvatting

Toch klopt deze redengeving goed beschouwd niet. In beide gevallen blijft het gronddelict immers belastingfraude. Dat er in het geval van illegale herkomst van het geld nog een grondde-

lic is (bijv. drugshandel), doet daar niet aan af. Ook al wordt er op de juiste wijze gebruik gemaakt van de inkeerbepaling, tot aan het moment van de inkeer is nog steeds sprake van belastingfraude en dus van enig misdrijf in de zin van de witwasbepalingen. Zo kan het in bezit hebben van het zwarte geld zolang nog geen beroep is gedaan op de inkeerregeling, witwassen opleveren. Het juiste gebruik van de inkeerbepaling leidt niet tot strafrechtelijke vervolging⁸, maar betekent niet dat er in de periode voorafgaand aan de inkeer geen sprake was van belastingfraude.

Praktische oplossing

De HR heeft in het arrest evenmin onderscheid gemaakt naar de aard van de herkomst van het geld, terwijl in het cassatiemiddel wel werd aangevoerd dat het van oorsprong legale bronnen betrof. Het lijkt er op dat de staatssecretaris vooral voor een praktische oplossing heeft gekozen om te voorkomen dat belastingplichtigen niet meer zouden inkeren. Dat blijkt ook uit haar opmerking bij de beantwoording van de Kamervragen, dat er voor de gevallen waarin sprake is van legale inkomsten gehandeld wordt in de geest van art. 69 lid 3 AWR.

Onduidelijkheid voor de praktijk

De beantwoording van de Kamervragen schept ons inziens dan ook niet de voor de praktijk benodigde duidelijkheid. Zo wordt volstrekt niet duidelijk hoe een belastingplichtige zich op deze beleidslijn zou moeten beroepen. Moet hij verwijzen naar de beantwoording van de Kamervragen of wordt deze afspraak vastgelegd in een richtlijn? Daarnaast blijft onbesproken wat de positie van de belastingplichtige is indien het OM nadat de inkeer is gedaan, er niet via de Belastingdienst maar op een andere manier achterkomt dat er sprake zou zijn geweest van witwassen. Bijvoorbeeld door de meldingsverplichting voor de betrokken adviseur ingevolge de WWFT⁹. Op basis waarvan kan de belastingplichtige dan betogen dat hij daarvoor niet mag worden vervolgd?

De bewindslieden zullen in ieder geval over deze punten duidelijkheid moeten verschaffen.

Ook de vragenstellers Teeven en Remkes vinden dat de toezegging van de bewindslieden onvoldoende juridische bescherming biedt aan inkeerders. Zij hebben daarom nadere vragen gesteld¹⁰ en aangegeven dat een wetswijziging noodzakelijk is. **An**

Jeroen Starreveld, advocaat en fiscalist,
Lisa van der Wal, advocaat strafrecht en beiden werkzaam bij Spighthoff N.V.

¹ HR 03511/06, LJN BD2774

² Witwassen is strafbaar gesteld in de artikelen 420bis en quater Wetboek van Strafrecht (Sr). Voor overtreding van artikel 420bis Sr is opzet vereist; artikel 420quater betreft de schuldvariant van witwassen.

³ Deze opsomming is niet limitatief. In de artt. 420bis en quater Sr zijn nog andere feitelijke handelingen opgenomen die als witwassen kunnen worden aangemerkt.

⁴ Zie onder andere: G.P.M.F. Mols, 'Van wit naar zwart en weer terug. Het witwassen van vermogen na belastingontduiking', NbSr 2008, p. 1381-1382 en P. de Haas, 'Belastingfraude is (geen) witwassen?', Weekblad Fiscaal Recht 2008, p. 1336-1343.

⁵ Vragen van de leden Teeven en Remkes (VVD) aan de Minister van Justitie en de staatssecretaris van Financiën over de onwenselijke samenloop van het doen van verbeterde aangifte voor de belastingen en het vervolgen van witwassen, ingezonden op 23 oktober 2008, bron: Tweede Kamer 23 oktober 2008 2080903560.

⁶ Beantwoording van de vragen door staatssecretaris van Justitie, mede namens de staatssecretaris van Financiën. Aangangsel Handelingen II vergaderjaar 2008-2009, 959, pagina's 2007 en 2008, gepubliceerd op 29 december 2008.

⁷ Zie onder andere: R. van der Hoeven, 'Witwassen: leuker moeten we het niet maken', Strafbblad 2008, p. 23-37. In dat artikel geeft hij ook een overzicht de lagere rechtspraak op dit punt.

⁸ Art. 69 lid 3 AWR bevat een vervolgingsuitsluitingsgrond.

⁹ Zie daarover de reactie van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs d.d. 13 januari 2009 op www.nob.net.

¹⁰ Vragen van de leden Teeven en Remkes (VVD) aan de Minister van Justitie en de staatssecretaris van Financiën over onvoldoende rechtsbescherming tegen vervolging ter zake van witwassen in geval van vrijwillige verbetering door belastingplichtigen in situaties waarbij sprake is van belastingontduiking door het verzwijgen van legale inkomsten, ingezonden op 10 februari 2009, bron: Tweede Kamer 10 februari 2009 2080912730.

Inschrijving stille maatschap in Handelsregister blijkt een administratief gedrocht

Frans Willems

Vanaf februari 2009 krijgen ook alle stille maatschappen een brief van de Kamers van Koophandel met het verzoek zich in te schrijven bij het handelsregister. Dit vereiste wordt opgelegd vanuit de nieuwe Handelsregisterwet die op 1 juli 2008 in werking trad. Het lijkt er echter op dat over het fenomeen stille maatschap niet goed is nagedacht in de nieuwe Handelsregisterwet.

Zoals gezegd, hebben alle stille maatschappen van de Kamers van Koophandel inmiddels een verzoek tot inschrijving bij het Handelsregister ontvangen. De regering streeft er immers naar om alle rechtspersonen en ondernemingen in Nederland in één openbaar register bij elkaar te brengen, wat op zich een lofelijk streven is. Voorheen waren ondernemers, zoals landbouwers met een eenmanszaak of maatschap en vrije beroepsbeoefenaren, zoals artsen en advocaten, hiertoe niet verplicht. Dit gold ook voor rechtspersonen, zoals overheidsorganisaties en kerkgenootschappen.

De stille maatschap

De stille maatschap heeft als hoofdkenmerk dat de vennoten in die maatschap er geen enkele behoefte aan hebben om hun onderlinge afspraken te openbaren. Meestal worden de afspraken over de inbreng, winstverdeling en samenwerking vastgelegd in een akte, maar dat gebeurt alleen maar om redenen van bewijskracht. De stille maatschap treedt ook niet onder een naam naar buiten. De post wordt gewoon gericht aan: 'De heer en mevrouw Janssen' of: 'De heren A. en B. Janssen'. Ondernemingen worden vaak gedreven in de vorm van een stille maatschap. Het kan bijvoorbeeld gaan om een agrarisch bedrijf waarin de ouders samenwerken met hun zoon of dochter als (toekomstige) bedrijfsopvolger. Ook een advocatenkantoor met tien advocaten kan de vorm van een stille maatschap

hebben, mits men maar niet onder een naam naar buiten treedt. De enkele vermelding op het briefpapier van de namen van de individuele advocaten leidt niet tot het optreden onder een 'gemeenschappelijke naam'. Dit is nog eens expliciet bevestigd in de kamerstukken bij het wetsontwerp Personenvennootschappen dat waarschijnlijk binnenkort kracht van wet zal krijgen. De stille maatschap wordt in deze wet overigens 'stille vennootschap' genoemd.

Inschrijvingsplicht

Terug naar de inschrijvingsplicht. De Kamers van Koophandel hebben van de Belastingdienst, die immers alles makkelijker kan maken, de NAW-gegevens ontvangen van alle bij die dienst bekende stille maatschappen. Naar die adressen is een brief gestuurd met een bijlage waarin antwoord wordt gegeven op 'veelgestelde vragen'. De ondernemer die deze brief met toelichting leest, zal zich wel enkele keren achter de oren krabben, want duidelijk is de informatie allerm minst! Onder de kop: 'Geldt de inschrijfplicht voor elke maatschap, ook als de maatschap voor anderen niet zichtbaar is?' antwoordt de KvK:

'Inschrijving is alleen verplicht voor maatschappen die een onderneming drijven. Daar is sprake van als de maatschap voor anderen duidelijk zichtbaar naar buiten treedt (ook wel openbare maatschap). Bijvoorbeeld onder een gemeenschappelijke naam. Is uw maatschap niet duidelijk zichtbaar voor anderen (ook wel stille maatschap) dan hoeft u uw maatschap niet in te schrijven. De ma-

ten van de stille maatschap moeten zich in dat geval zelfstandig met hun onderneming inschrijven. Dit zijn meestal eenmanszaken (sic!). Weet u niet zeker of u een openbare of een stille maatschap hebt, laat u dan goed voorlichten.'

U bent accountant en adviseur van een agrarische stille maatschap met vijf vennoten. Wat gaat u adviseren? De KvK wil dat er vijf eenmanszaken à raison van € 26,14 worden ingeschreven. Gekker kunnen we het niet maken! Kort gezegd heeft het er alle schijn van dat over het fenomeen stille maatschap niet goed is nagedacht in de nieuwe Handelsregisterwet. Het zou beter zijn geweest als men een aparte categorie ondernemingen met de rechtsvorm 'stille maatschap' had gecreëerd, waarbij op één der vennoten de inschrijvingsplicht had gerust, dit met de aantekening in het dossier dat er meerdere stille vennoten in de maatschap participeren.

Tip

Voor u als accountant en adviseur hebben wij overigens nog wel een tip. De KvK meldt namelijk in de toelichting: 'Bent u een stille maatschap? Meldt dit dan telefonisch aan uw Kamer van Koophandel. De contactgegevens vindt u in de brief. Dan zorgen wij dat wij niets meer naar u sturen'. Wij kunnen ons voorstellen dat vele ondernemers binnenkort de telefoon grijpen om vervolgens op fluisterton te melden dat ze een stille maatschap hebben! **An**

Mr. F.C.H.M. Willems, Adviseur Ondernemingsrecht, HLB Van Daal & Partners N.V.

Giften en alimentatie dubbel aftrekbaar

Andor Valkenburg

De Hoge Raad heeft op 27 februari 2009 een interessant arrest gewezen op grond waarvan lijfrenteverplichtingen (zoals de in de praktijk nogal eens voorkomende 5-jarige (of langere) lijfrente verplichtingen door middel van een notariële akte aan goededoel-instellingen) en alimentatieverplichtingen zowel aftrekbaar zijn in box 1 als in box 3. Dat laatste is natuurlijk alleen maar effectief als er ook positief box-3-vermogen is waartegen deze verplichting kan worden afgezet.

Wat is het geval? Onze bekende belastingplichtige X (soms ook wel A genoemd) schonk bij notariële akte aan een stichting een lijfrente ter grootte van 6 jaarlijkse termijnen van € 72.605. De akte werd gepasseerd op 20 december 2000 en de eerste termijn van € 72.605 (toen nog f 160.000) werd geschonken op 31 december 2000. In zijn aangifte inkomstenbelasting 2001 en 2002 trok X de jaarlijkse lijfrente van € 72.605 af als persoonlijke verplichting in box 1. Daarnaast bracht hij evenwel de contante waarde van de lijfrente verplichting, berekend op € 285.897 als schuld in aftrek in box 3.

De inspecteur weigerde deze laatste aftrek. X ging hier echter tot en met de Hoge Raad tegenin met als argument dat naar zijn mening aftrek in box 3 mogelijk is op grond van artikel 2.14 lid 1 Wet IB 2001. Immers, zo was de stelling van X, in dit artikel is niet voorzien in een samenloop van enerzijds voordelen (in casu de betaling van de jaarlijkse lijfrente als persoonsgebonden aftrek) en anderzijds vermogensbestanddelen (namelijk de lijfrente verplichting van toekomstige termijnen).

Aanmerking als schuld

Rechtbank Haarlem wees deze stelling in eerste instantie af met als voornaamste argument dat volgens haar uit de wetsgeschiedenis bleek dat X' stelling in strijd was met het doel en de strekking van de in vorennoemd artikel opgenomen rangorderegeling. X ging evenwel met succes, zo blijkt, in sprongcassatie.

De Hoge Raad zag wél wat in de stelling van X. De Hoge Raad vond dat de lijfrente verplichting voor X als schuldenaar een verplichting vormde met een waarde in het economische verkeer die als schuld in de zin van artikel 5.3, lid 3 Wet IB 2001 moet worden aangemerkt. Aldus vormt dit een bestanddeel van de rendementsgrondslag van box 3 en kan dit dus als schuld in aanmerking worden genomen.

Kwalificatie uitkering lijfrente

De jaarlijkse uitkering van de lijfrente dient volgens de Hoge Raad te worden aangemerkt als een persoonsgebonden aftrekpost in de zin van artikel 6.1 Wet IB 2001. Deze aftrekpost is een door de wetgever geschapen faciliteit voor persoonlijke uitgaven. Deze aftrekpost houdt geen verband met de verwerving van inkomen en kan dan ook volgens de Hoge Raad niet gerekend worden tot het inkomen uit werk en woning of uit aanmerkelijk belang; het vormt geen negatief bestanddeel van het inkomen. Naar de bedoeling van de wetgever is deze aftrekpost niet aan een box gebonden.

Aanmerking als box-3-schuld

Volgens de Hoge Raad geldt bovenstaande ook voor de verplichting. De Hoge Raad concludeerde dat artikel 2.14 lid 1 (de rangorderegeling) er niet aan in de weg staat deze verplichting aan te merken als box-3-schuld op grond van artikel 5.3 Wet IB 2001. Volgens de Hoge Raad betekent dit bovendien dat een verplichting

tot het doen van periodieke uitkeringen niet kan worden gezien als een vermogensbestanddeel dat bij de schuldenaar inkomen genereerde als bedoeld in artikel 2.14, lid 2 Wet IB 2001. De lijfrente verplichting vormt ook geen schuld die betrekking heeft op vermogensbestanddelen die bij de schuldenaar wel dergelijk inkomen genereert. Ergo, zowel aftrek in box 1 als in box 3.

Alimentatieverplichtingen

Bovenstaande procedure ging om giften in de vorm van lijfrente verplichtingen. Echter, andere verplichtingen, zoals bijvoorbeeld alimentatieverplichtingen, vallen onder dezelfde redenering. Ook voor alimentatieverplichtingen geldt op grond van dit arrest dat de jaarlijkse alimentatiebetalingen als persoonsgebonden aftrek in aftrek kunnen worden gebracht in box 1. Daarbij kan de contante waarde van de toekomstige alimentatieverplichtingen als schuld in box 3 worden afgetrokken. Voor hen die beschikken over een positief box-3-vermogen waar deze schulden tegen afgezet kunnen worden, is dit een mooie manier om de box-3-heffing te verminderen. Voor hen die nauwelijks box-3-vermogen hebben, klinkt het bovenstaande leuk, maar hebben ze er effectief weinig aan. **An**

Drs. A.T. Valkenburg, PKF Wallast vestiging Amsterdam.
andorvalkenburg@accountancynieuws.nl

EZ Kaderprogramma – Module Internationaal Ondernemen

Ondersteuning MKB-ondernemers bij betreding nieuwe buitenlandse markten

Jan-Hendrik Schretlen

De module Internationaal Ondernemen en de daar binnenvallende regeling Prepare2Start is een van de modules van het programmatisch pakket van het EZ-instrumentarium. Het stimuleren van internationale samenwerking op het gebied van R&D heeft binnen dit pakket een grote prioriteit.

Binnen de module Internationaal Ondernemen valt, zoals gezegd, de subsidieregeling Prepare2Start (vervangt het programma Starters op Buitenlandse Markten). Deze subsidieregeling stelt zich tot doel MKB-ondernemers te ondersteunen bij de voorbereiding van het betreden van nieuwe buitenlandse markten.

Internationaliseringsplan

De ondersteuning bestaat uit subsidie die aan MKB'ers wordt verleend voor het uitvoeren van één of meer activiteiten die beschreven staan in een internationaliseringsplan. Dit plan is door de ondernemer, al dan niet met hulp van een externe uitvoerder (een ervaren consultant internationaal ondernemen), speciaal voor het betreden van specifieke buitenlandse markt(en) opgesteld. Het internationaliseringsplan moet minimaal de volgende onderdelen bevatten: marktverkenning,

partnerselectie, productpresentatie, ontwikkeling en productie van presentatiemateriaal, vergroting van kennis en kunde op het gebied van internationaal ondernemen, inwinnen van juridisch advies of het aanvragen van één of meer octrooien, merk- of modelregistraties.

Ondersteuning

Zowel de kosten van de MKB-onderneming als die van externe uitvoerders die de onderneming begeleiden, zoals de Kamer van Koophandel, Syntens en brancheorganisaties, komen in aanmerking voor een financiële bijdrage. De uitvoerder dient niet alleen de MKB'er te helpen bij het opstellen van het plan, maar begeleidt de onderneming tevens bij de uitvoering van het plan.

Subsidie

De subsidie voor de aanvragende ondernemer bedraagt 50% van de subsi-

Agenda

Regeling	Deadline
SRE-Stimuleringsfonds	31-mrt-09
IOP - integrale productcreatie en realisatie	15-apr-09
Point One - Nationale R&D-projecten	11-mei-09
Polymeren - mkb-innovatieprojecten en polymeren innovatieprojecten	1-okt-09

diabele kosten met een maximum van € 11.500. De uitvoerder kan rekenen op maximaal € 2.700 als bijdrage in de financiële vergoeding voor het begeleiden van de ondernemer. De subsidie wordt op volgorde van binnenkost beoordeeld en toegekend. Aanvragen kunnen doorlopend worden ingediend.

Regionaal Nieuws

Brabant:

Het fonds Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE) heeft, gezien de huidige economische situatie, besloten het subsidieplafond van de eerste en tweede tender van het SRE-Stimuleringsfonds samen te voegen. Hiermee is het budget van de eerste tender gelijk aan het totale budget voor 2009. De regeling SRE-Stimuleringsfonds staat open tot 1 april 2009. **An**

Drs. J.H.R.H.M. Schretlen, partner
PricewaterhouseCoopers Advisory, Subsidie
Innovatie & Beleid.

Subsidie Nieuwsfeiten

Aanpassingen module Sterktes in Innoveren. Onlangs heeft Minister van der Hoeven een aantal aanpassingen binnen de verschillende onderdelen van de regeling Sterktes in Innovatie doorgevoerd (zie vorig nummer AN). Hierbij zijn de belangrijkste:

innoWATOR: de rangschikkingscriteria voor internationale projecten zijn verwijderd. De projectvoorstellen worden voortaan beoordeeld op volgorde van binnenkomst.

Point One Boegbeeld: heet voortaan Point One. Daarnaast is het maximale bedrag voor internationale R&D-projecten verhoogd van € 5 naar € 25 miljoen.

Polymeren: is uitgebreid met een nieuw type project: het polymeren innovatieproject. Hierbij kunnen samenwerkingsverbanden subsidie krijgen tot een hoogte van 25-50% van de subsidiabele kosten met een maximum van € 300.000, afhankelijk van het type onderzoek. Ook voor deze regeling is de aanvraagperiode gepubliceerd (zie agenda).

IOP: het budget voor het programma Integrale Productcreatie en Realisatie is gesteld op € 4 miljoen. De aanvraagperiode is gepubliceerd (zie agenda).

100.....101

Fou-Khan Tsang

Enkele weken geleden ontving u het rooste nummer van Accountancynieuws. U snapt dat er een feestje te vieren was; een bonte feestavond waar de drank rijkelijk vloeide en er wild gedanst werd (laat Joost Groeneveld maar schuiven). Nee, het deed zeker niet onder voor het boekenbal. En daar zit ik dan, the day after, te staren naar een leeg wit vel op mijn computer en mijn hoofd doet zeer. Ik moet nu zelf mijn rooste bijdrage voor Accountancynieuws schrijven, want twee keer was ik afwezig vanwege vakantie. En dat is eigenlijk ook niet helemaal eerlijk, want ik moet zeggen mijn rooste bijdrage voor Accountancynieuws nieuwe stijl.

Want vóór het eerste nummer bestond Accountancynieuws ook al; alleen moest je betalen voor het blad. Ook in die tijd schreef ik daarvoor al mijn bijdragen. Maar laten we het voor de eenvoud op 100 bijdragen houden; dat is dus ongeveer 300 uur (valt best mee) en een kleine ton aan theoretische omzet. Maar ja, gelukkig zijn de feesten bij Accountancynieuws goed en compenseren ze een hoop. Of 100 avonden waarop bij elkaar zo'n kleine 12.0000 woorden bij elkaar getypt zijn. Een aantal bijdragen zullen mij altijd bijblijven, zoals 'Exact en hoe nu verder', maar die schreef ik nog voor Accountancynieuws oude stijl, en op dat moment wist ik nog niet dat dit mijn leven heel erg zou gaan veranderen. Of de artikelenreeks over 400 uur die u zou moeten besteden aan uw medewerkers, uw organisatie en uzelf. Ik heb in 100 nummers veel onderwerpen behandeld en ik heb, denk ik, ook een verschuiving doorgemaakt van overwegend ICT-verhalen naar meer strategische onderwerpen. Ik schrijf over dat wat mij bezig houdt.

Leeg vel

Het witte vel op mijn computer is nog steeds leeg en het kost mij moeite om het juiste onderwerp te pakken te krijgen. Iets waar ik de laatste tijd vaker last van heb. Ik ben bang dat ik in herhaling aan het vallen ben, steeds opnieuw vertel wat mijn gedachten en stokpaardjes zijn. Het is dus zoeken naar woorden en onderwerpen en waar

1.200 woorden vroeger vaak moeiteloos weggetikt werden, zoek ik nu steeds vaker naar de juiste context. Ik zal het maar gelijk aan u mededelen: deze rooste bijdrage is voorlopig even mijn laatste. U zult een beetje geduld moeten hebben, maar er komt zeker een rooste. Alleen weet ik nog niet wanneer. Het schrijven is de afgelopen jaren voor mij een uitlaatklep geweest van de gedachten die ik heb en de 'avonturen' die ik heb mogen meemaken. Maar zoals ik

'De tijd is rijp geworden om ICT echt een meer prominente plaats binnen de accountantscontrole te geven.'

al eerder aangaf, ik wil niet in herhaling vallen, ik wil u continu prikkelen, uitdagen om verder te kijken dan het gebruikelijke. Nieuwe trends aanvoelen en aangeven dat u er over na moet denken. Ik weet dat ik daarbij soms overdrijf, dingen scherper neerzet, maar dat is alleen maar voor uw bestwil. En de laatste tijd is dat gewoon een beetje moeilijker. Wees overigens niet bang; ik heb geen enge ziekte, ben ook niet depressief en dit is ook niet mijn midlife crisis.

Sabbatical

Ik neem dus een sabbatical, wil het hoofd gewoon even opruimen en misschien wat zaken die ik tegen u geroepen heb, daadwerkelijk gaan realise-

ren. Binnen Alfa heb ik dit jaar 7 automatiseringprojecten die afgerond moeten worden en die vergen al meer dan een reguliere werkweek van mij. Daarnaast heb ik het idee dat de tijd rijp is geworden om ICT echt een meer prominente plaats binnen de accountantscontrole te geven. Daar is ook tijd en energie voor nodig; om dit momentum te pakken en het ook daadwerkelijk te gaan realiseren. En tijdens mijn sabbatical ga ik ook nog op reis, naar verre oorden om mij te laten inspireren, nieuwe geuren op te snuiven, nieuwe kleuren te ontdekken en nieuwe vrienden te maken. De koffers zijn al gepakt, maar de bestemmingen en de route liggen nog niet vast. Ik vertrek gewoon op de bonnefooi en zie wel waar het schip strandt. Ik beloof u dat ik u via mijn weblog op de hoogte zal houden van mijn ervaringen.

Wijze lessen

Misschien denkt u nu wel verrast: 'Is dit nu alles? Heeft Fouk dan na 99 bijdrages helemaal niets meer te vertellen?' Natuurlijk wel, maar eigenlijk heb ik voor nu alles wel verteld.

Onlangs kreeg ik na een presentatie de evaluatie waarin stond: 'De heer Tsang orakelt te veel'. Kritiek? Volgens het internet is een orakel:

'De term orakel wordt zowel gebruikt voor de wijze raadgevingen van (één of meerdere) vermeende godheden, als voor de plaats of persoon waar die raad werd gehaald.

Orakel (Grieks: *χρησμός*) is een begrip afkomstig uit de Griekse mythologie en uit de religieuze praktijk van de oude Grieken. Het was bij uitstek het communicatiepunt tussen de Grieken en hun goden. Het orakel beweerde de wil van een of meerdere Goden weer te geven, en uiteindelijk ook altijd uit te komen, ook al werd het niet altijd correct begrepen, en trachtten velen zich eraan te onttrekken.'

- groei ik persoonlijk genoeg mee met de organisatie?;
- heb ik zelf nog tekortkomingen of heb ik zaken niet goed beoordeeld?

U zult merken dat dit verhelderend werkt. Er zijn verschillende managementgoeroes die juist op dit loslaten wijzen. David Allen noemt het 'de wereld op 50.000 voet' en Ray Davis noemt het 'rise above the battlefield'.

'Echt, de zaak kan best een aantal uren zonder u. Zo niet, dan is het er helaas slecht mee gesteld.'

De boodschap daarbij is duidelijk: de alledaagse besommeringen zorgen er voor dat we te veel aan de korte termijn denken. Echte veranderingen vinden echter alleen plaats op de lange termijn en daarvoor is het nodig om af en toe een beetje afstand te nemen.

Tot ziens

Ik ga ook een tijdje afstand nemen. Kijken op 50.000 voet waar *Accountancynieuws* vandaan kwam en – misschien nog wel belangrijker – waar we naartoe gaan. Op mijn weblog kunt u mij blijven volgen; daar zal ik ook verhalen over mijn verre reizen die ik ga maken. Daarom zeg ik voor nu 'Tot ziens', bedankt voor het lezen van mijn 100 bijdrages in *Accountancynieuws* en tot nummer 101. An

F.K.D. Tsang RA is lid van de hoofddirectie van Alfa Accountants en Adviseurs. Hij schrijft zijn bijdrages op persoonlijke titel.
Fou-khantsang@accountancynieuws.nl.

Ik kan dit dus niet anders aanvaarden dan als een compliment, hoewel ik zeker niet wil gaan beweren dat ik door een hogere macht gestuurd ben. En als het dan toch kritiek was, laten we het er dan op houden dat ik misschien verkeerd werd begrepen. Toch wil ik wel

'Om een beter beeld te krijgen van de koers van uw organisatie, moet u af en toe de organisatie loslaten.'

besluiten met een wijze les, waarmee u het voorlopig dan even moet doen. Die wijze les gaat over het loslaten van uw organisatie.

Loslaten

Om een beter beeld te krijgen van de koers van uw organisatie, moet u af en toe de organisatie loslaten en ver weg van de drukte van alledag kijken of u

nog steeds op koers bent. Of u grijpt het moment aan om juist een nieuwe koers te kunnen uitstippelen. Hoe je dat doet? Gewoon, 's ochtends geen pak aan maar casual, en dan naar het strand, het bos, of stap op de fiets, zolang het maar niets met werken te maken heeft. Oh ja, mobiele telefoon uit; u bent niet bereikbaar. Echt, de zaak kan best een aantal uren zonder u. Zo niet, dan is het helaas slecht gesteld met uw organisatie. Het eerste uur gewoon even nergens aan denken.

Waarschijnlijk komen er dan allemaal zaken bij u op die u nog moet doen of die u had toegezegd. Vergeet die zaken, want ze leiden alleen maar af. Na een uur gaat u zich de volgende zaken afvragen:

- hoe zijn we veranderd in de afgelopen drie jaar?;
- waar staan we over drie jaar?;
- waar letten we niet op, wat hebben we gemist, zowel intern als extern?;
- besteed ik mijn tijd aan de juiste dingen en zijn mijn prioriteiten juist?;

Niet onafhankelijke opstelling

Registeraccountant Coster (klager) heeft een klacht ingediend tegen registeraccountant V. (betrokkene). Die klacht betreft met name de niet onafhankelijke opstelling van betrokkene tijdens een bespreking in januari 2008 en de wijze van samenstelling van de conceptjaarrekening 2007 van Bruco Zegveld B.V. Volgens klager kreeg hij begin 2008 totaal onverwacht te horen dat de samenwerking tussen hem en zijn medevenoot De Bruin in Bruco Zegveld per direct beëindigd zou worden. Dat gebeurde op de genoemde bespreking waar, aldus klager, betrokkene namens De Bruin zei dat er niet meer mocht worden gesproken over de reden waarom De Bruin de samenwerking met klager wenste te beëindigen. 'Betrokkene gaf aan dat er alleen gesproken mocht worden over de wijze waarop partijen uit elkaar zouden gaan. Tevens verbood betrokkene ieder contact met De Bruin.'

Klager is van mening dat betrokkene bewust een conflict met een andere registeraccountant heeft gezocht. 'Iedere accountant zou in zo'n geval extra zorgvuldig handelen. Betrokkene doet dat niet, hij treedt intimiderend en conflicterend jegens klager op. Hij gebruikt het dreigen met en het werkelijk indienen van een later ongegrond verklaarde tuchtklacht als drukmiddel in de onderhandelingen die hij voor zijn cliënt met klager voert.'

Bovendien vindt klager dat betrokkene zijn optreden als adviseur en accountant niet naar behoren scheidt. 'Zelfs

na de aankondiging op 2 april 2008 van een mogelijke tuchtklacht van klager tegen hem, voert betrokkene als accountant de samenstellingsopdrachten van een drietal vennootschappen van betrokkene uit, terwijl hij tevens als adviseur de belangen behartigde van de grootaandeelhouder van een van de betreffende vennootschappen. Hierdoor is een ongewenste belangenverstrengeling ontstaan en deze wordt nog steeds door betrokkene voortgezet.'

De raadsman van betrokkene zei dat zijn cliënt in de periode januari – februari 2008 niets meer of min-

der was dan de adviseur van De Bruin en dat dat ook voor klager helder was. Op geen enkel moment heeft betrokkene zich op een of andere manier anders gedragen dan van hem verwacht mocht worden. In februari 2008, toen klager als bestuurder reeds ontslagen was, ontving betrokkene het verzoek van De Bruin om de jaarrekening 2007 van Bruco Zegveld samen te stellen. 'Betrokkene is slechts de samensteller van de (concept)jaarrekening en dient op geen enkele wijze te worden vereenzelvigd met Bruco Zegveld, noch met haar bestuur.' De conclusie van de raadsman luidt

dat er een vervelend en langlopend verschil bestaat tussen betrokkene en klager. 'Betrokkene wordt daar door klager telkens persoonlijk in betrokken. Hem worden verwijten gemaakt over gedragingen die hij niet herkent. Hem worden rollen toebedeeld die hij nooit heeft gehad en niet heeft willen hebben. Betrokkene meent dat zijn optreden zuiver is geweest en op geen enkel moment in strijd met de door klager in zijn klachtbrief genoemde artikelen uit de VGC. An

[Zitting Raad van Tucht RA, 9 maart 2009]

Fiscale gevolgen verkoop grond

Door het advies van onze accountant zijn wij financieel behoorlijk benadeeld. Als wij van tevoren hadden geweten hoe de definitieve belastingaanslag zou worden, hadden wij de boerderij niet verkocht.' Dat zei A. Troost (klager) die samen met zijn broer een klacht heeft ingediend tegen accountant H. (betrokkene), omdat deze zou hebben gefaald in de begeleiding/ advisering bij de verkoop van ruim honderd hectare landbouwgrond ter waarde van destijds 24 miljoen gulden. Volgens de advocaat van klager was zijn cliënt er, op grond van een summier advisering van betrokkene, van overtuigd dat er geen belasting verschuldigd zou zijn indien het erfpachtrecht op 80.000 gulden per hectare

gewaardeerd zou worden. Het meerdere zou aan de bloot eigendom toegerekend kunnen worden en derhalve in privé genomen en onbelast zijn. Daarna is besloten tot verkoop over te gaan. 'In de kern gaat het erom dat klager erop mocht vertrouwen dat betrokkene de regie zou voeren over de gevolgen van de belangrijkste beslissing in het leven van klager,' aldus de advocaat. 'Betrokkene had tevoren moeten sonderen met de Belastingdienst. Van een deskundig accountant mag verwacht worden dat de fiscale gevolgen van een verkoop van een onderneming/boerderij tot op de laatste cent bekend zijn op het moment van verkoop! Dat is niet het geval gebleken en daarom heeft klager een klacht ingediend.' De

raadvrouw van betrokkene wees erop dat deze geen enkele rol heeft gespeeld bij het opstellen van de koopovereenkomst van de boerderij. 'Hij raakte pas bij de transactie betrokken nadat die al was gerealiseerd. De makelaar van de verkoper heeft de koopovereenkomst gemaakt en er zelf een notaris bij gezocht. Met gebruikmaking van eigen kennis heeft de makelaar de splitsingen en taxaties uitgevoerd en vervolgens aan betrokkene laten weten dat hij dit kon volgen.' Daarop verklaarde de advocaat van klager dat de rol van de makelaar veel te groot wordt gemaakt. 'Betrokkene was wel degelijk betrokken bij de verkoop en moet nu niet net doen alsof hij daarvan niets afwist.' An

[Zitting Raad van Tucht AA, 10 februari 2009]

**Reactie op
Pro Memorie Mak
Symposium 2009**

In *Accountancynieuws*, afl. 5 van 6 maart 2009 staat een samenvatting van het Pro Memorie MAK symposium dat op 26 februari 2009 werd gehouden.

In de aansluitende paneldiscussie op 26 februari jl. werd door een panel van ervaren registeraccountants ingegaan op uitdagende stellingen. Op de stelling 'Wat is de toegevoegde waarde voor een bank van een credit rating van een accountant?', was het unanieme oordeel van het panel dat dit geen taak voor een accountant is. Ergo, als accountant moet je geen credit rating willen uitvoeren. De heren uit het panel hadden wel een aanbeveling, namelijk dat de banken hun medewerkers beter moeten opleiden omdat vaak onvoldoende kennis over credit ratings binnen de banken aanwezig is.

Zij die dit soort aanbeveling doen, gaan er blijkbaar van uit dat zij over meer kennis beschikken dan bankmedewerkers en dat zij vanuit dat perspectief ook een dergelijk oordeel over het kennisniveau van bankmedewerkers mogen hebben. Hier zetten wij grote vraagtekens bij. De gemiddelde accountant heeft naar ons oordeel geen, of in elk geval te weinig, kennis over credit ratings. Indien die kennis wel aanwezig zou zijn, dan had de accountant al lang credit ratings als tool bij zijn dagelijks werk gebruikt. Dat zijn kwaliteits-toets op de data voor een credit rating van belang is voor banken, behoeft ons inziens geen discussie. Deze beschamende vertoning

overtuigt ons in ieder geval van het feit dat accountants weinig of niets weten van ratings en alles dat daarmee samenhangt.

Omdat credit ratings de accountant veel te bieden hebben, zowel voor zijn cliënten als voor hemzelf, is kennis over dit onderwerp van groot belang. Al was het maar om dit soort discussies op een hoger niveau te krijgen. Op dit moment zouden bankmedewerkers hierover met meer verstand van zaken hebben gesproken.

Ratings veranderen in razendsnel tempo steeds meer de onderlinge relaties tussen iedere organisatie en haar crediteuren, debiteuren en overige stakeholders. Dit stelt steeds hogere eisen aan het management en haar dienstverleners. Ook van accountants vraagt dit dat zij hun dienstverlening op deze ontwikkeling aanpassen en hun kennis over ratings op kwalitatief hoogwaardig niveau brengen. **An**

Drs. Jan Vis – voorzitter Stichting NORA (Nederlandse Orde van Rating Advisors & Rating Analysten)

Naschrift

Naschrift van Andor Valkenburg op de ingezonden brief van dhr. E.J.H. Vermeulen (Mazars) inzake het artikel 'Wel of geen fiscale eenheid voor de Vpb?' (AN, afl. 3).

Als auteur is het plezierig om te ervaren dat je artikelen met aandacht worden gelezen. Leerzaam om te constateren dat je nog steeds een artikel 'iets te kort door de bocht' kunt schrijven. De heer Vermeulen heeft

helemaal gelijk in zijn reactie op mijn artikel 'Wel of geen fiscale eenheid voor de Vpb in 2009?' dat het aangaan van een fiscale eenheid op 1 januari en het verbreken daarvan gedurende het jaar volgens de wettekst niet met zich meebrengt dat de fiscale eenheid dan nooit bestaan heeft. Ik ben het eens met zijn suggestie dat bij twijfel of men wel geen fiscale eenheid wil gedurende het jaar (aanvragen per begin en aan het eind van het jaar bekijken of men hem inderdaad wil), dan het beste een datum in januari als startdatum genomen kan worden. **An**

Andor Valkenburg

Omzetstijging GIBO

Dat accountantsorganisaties zich bij de presentatie van hun jaarcijfers van hun mooiste kant willen laten zien, is volstrekt begrijpelijk. Pijnlijk wordt het echter als een kantoor de eigen realiteit geweld aan doet. Dit lijkt het geval te zijn bij de recente presentatie van de jaarcijfers van GIBO.

In hun persbericht over de resultaten van 2008 meldt GIBO vol trots dat de omzet van € 90,5 miljoen is gestegen tot € 105 miljoen. Gemeld wordt dat dit vooral te danken is aan autonome groei. Dat is echter onjuist. Uit het bericht over de jaarcijfers 2008 in het FD blijkt dat de tarieven met 5% zijn gestegen. Hiermee is ± € 4,5 miljoen van de € 14,5 miljoen verklaard. In 2007 heeft GIBO naar eigen zeggen (jaarverslag 2007) 4 kantoren (Zevenaar, Arnhem, Woerden en

Lochem) met in totaal 60 medewerkers overgenomen. Uitgaande van de gemiddelde omzet per GIBO-medewerker van € 85.600 (2007!) gaat het om een bedrag van € 5.136.000. Bovendien neemt GIBO in 2008 3 andere kantoren over: Barneveld & Schevers Zeist met een (door mij zeer voorzichtig) geschatte omzet van € 2 miljoen, Alert Accountancy Breda - € 580.000 (bron: GIBO) en CAD Accountants met een (eveneens door mij zeer voorzichtig) geschatte omzet van € 3 miljoen. Dat is in totaal € 5.580.000. Wanneer de helft van deze omzet in 2008 is meegeteld, ofwel € 2.790.000, dan ontstaat het volgende, reële beeld: Omzetstijging 2008: € 14,5 miljoen
Hiervan is: € 4,5 miljoen tariefstijging
bovendien betreft: € 5,1 miljoen – overnames 2007 en betreft (de helft van de omzet): € 2,8 miljoen – overnames 2008
Resteert: € 2,1 miljoen.

Op een omzet over 2007 van € 90,5 miljoen bedraagt de autonome groei in 2008 dus 2,3%. En alhoewel dat geen slecht resultaat is, is het geen aanleiding om er zo veel ruchtbaarheid aan te geven. En het resultaat 2008 is, ondanks een zeer trage (10 jaar!) afschrijving van goodwill, slechts € 2,6 miljoen. Er is dus werk aan de winkel bij GIBO. Daarbij zou de focus meer gericht moeten worden op het verhogen van de declaratiegraad en echte autonome groei. **An**

Met vriendelijke groet,
drs. Johan I. Visser, Visser & Partners B.V.

Afschaffing van verplichte jaarrekening voor kleine bedrijven: echte lastenverlichting?

De Europese Commissie wil micro-ondernemingen vrijstellen van de vierde en zevende EG-richtlijn voor de jaarrekening. Het gaat om ondernemingen met minder dan 10 werknemers, een omzet van minder dan € 1 miljoen en een balanstotaal beneden de € 500.000. Het besluit om dit voorstel door te voeren, ligt in de handen van de Europese lidstaten, en dus ook bij het Nederlandse parlement.

Op zich is dit op het eerste oog een mooie handreiking van Europa, echter is een en ander wel duidelijk genoeg? Ik heb naar aanleiding van het persbericht over deze voorstellen de volgende vragen: Wanneer is een onderneming een micro-onderneming? De eerste vraag die naar boven komt is of een onderneming aan alledrie de criteria moet voldoen om in aanmerking te komen voor de kwalificatie micro-onderneming? Of mag, net zoals nu is opgenomen in Titel 9 BW 2, ook worden

volstaan met ten minste 2 van de 3 criteria? Hoe zit het vervolgens met de overgangsbepalingen? Met andere woorden: wanneer gaat een onderneming van de kwalificatie micro-onderneming naar de kwalificatie kleine onderneming? Is dit – zoals nu gebruikelijk – na 2 opeenvolgende jaren waarbij ten minste aan twee van de drie criteria is voldaan? Of wordt hier al aansluiting gezocht bij de voorgestelde termijnen van vijf jaar bij groei en één jaar bij krimp?

Nemen de huidige gebruikers van de jaarrekening wel genoegen met enkel een fiscale aangifte? Nu micro-entiteiten overeenkomstig het voorstel van Europa geen jaarrekening meer hoeven op te stellen, rest enkel nog de fiscale aangifteverplichting. In deze aangifte zijn de gegevens van de onderneming op basis van fiscale waarderingsgrondslagen weergegeven. De vraag die nu rijst is of de gebruikers van de jaarrekening (denk aan banken, leasemaatschappijen en leveranciers) voldoende hebben aan deze informatie? In deze aangiften zijn namelijk niet de gegevens omtrent de actuele waarde van activa en passiva op-

genomen (niet dat dit altijd geheel het geval is in de bedrijfseconomische jaarrekening). Hierbij kan gedacht worden aan het vormen en de toepassing van herinvesteringreserves in de fiscale aangifte. Er bestaat naar mijn mening een geredekans dat de financier aanvullende informatie wenst, wat mogelijk aanzienlijke kosten voor de ondernemer met zich meebrengt.

Is er werkelijk sprake van kostenbesparing?

Door het vrijstellen van de micro-onderneming voor opstelling en openbaarmaking van een jaarrekening zal de ondernemer volgens de Europese Commissie een aanzienlijke kostenbesparing kunnen realiseren. Dit is echter nog maar de vraag. De accountant of fiscalist maakt namelijk bij het opstellen van de aangiften vennootschapsbelasting en/of inkomstenbelasting gebruik van de werkzaamheden die zijn verricht voor het opstellen van de jaarrekening.

Al met al zijn er nog wel de nodige vraagstukken waarover nagedacht moet worden, voordat wordt overgegaan tot de implementatie binnen het Burgerlijk Wetboek. Ook de vraag of een onderneming gebruik

gaat maken van deze vrijstelling is niet zomaar te beantwoorden. Dit is wellicht wel denkbaar als er geen sprake is van een externe financier. Het gebruik maken van deze mogelijke regeling komt niet ten goede aan het inzicht in de financiële positie en resultaten van een onderneming.

Hoe dan ook; het is een goed initiatief van de Europese commissie. Wil zij echter de lastendruk echt gaan beperken, dan moet zij haar pijlen richten op de grote groep MKB-ondernemingen, geleid door een DGA, die door hun omvang wettelijk controleplichtig worden. Eerdere voorstellen van de Europese Commissie in dezen (vrijstelling van controleplicht voor dergelijke ondernemingen) en verhoging van de grensbedragen zouden werkelijk tot het verlagen van administratieve lasten leiden. Ik zie deze voorstellen dan ook met grote verwachting tegemoet. An

Drs. Edwin G. Verhoeven RA, hoofd vaktechniek HLB Van Daal & Partners NV en HLB Nederland.

EXCELLEREN IN UW DIENSTVERLENING?

MUIS SOFTWARE BIEDT U DE BENODIGDE ACCOUNTANCYTOOLS

FINANCIËEL
JAARRAPPORTAGE
URENVERANTWOORDING

INTERNETBOEKHOUDEN
gratis starterspakket voor de accountancy

PROFESSIELE ADMINISTRATIEVE SOFTWARE

WWW.MUIS.NL

0251-241 641

MUIS Software

GESPIJST OP UW CIJFERS

Twee nieuwe delen Praktijkhandboeken NIVRA

De NIVRA-praktijkhandboeken zijn uitgebreid met een handboek arbeidsvoorwaarden accountantskantoren en een fiscaal handboek accountantskantoren. De set handboeken is daarmee concreet verrijkt met de nieuwe delen: Het Handboek D: Handboek arbeidsvoorwaarden accountantskantoren en het

Handboek F: Fiscaal handboek accountantskantoren. Deze handboeken vormen een aanvulling op de kantoor-, kwaliteits- en controlehandboeken (A, B en C). Meer informatie over bestellen en een speciale voorjaarsactie vindt u op de website van het NIVRA: www.nivra.nl An

International Financial Reporting Standards 2009 - Bound Volume

Zoals bekend, moeten alle beursgenoteerde en daarmee gelijkgestelde ondernemingen hun jaarrekening vanaf 2005 opstellen op basis van IFRS, voorheen IAS. De nieuwe Bound Volume International Financial Reporting Standards 2009 is een compacte uitgave met de laatste geautoriseerde versie van IFRS inclusief alle actuele interpretaties en bijbehorende documenten en voorbeelden, zoals de IASB in janu-

ari 2009 aangaf. Bovendien bevat het de IASC Foundation Constitution, het IASB Framework for the Preparation and Presentation of Financial Statements, the Preface to IFRSs, the Due Process Handbooks for the IASB and IFRIC, an updated glossary of terms en een toegankelijke index. De officiële Engelse editie van de Internationale Financial Reporting Standards 2009 (IFRS), gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de Internationale Accounting Standard Board is vanaf heden verkrijgbaar bij de Kluwershop (www.kluwershop.nl), domein Accountancy. An

International Financial Reporting Standards 2009 Bound Volume, Editie 2009, maart 2009, 2.250 pagina's, ISBN 9781905590902, prijs: € 72,50 (incl. BTW).

Belastingkompas 2009

Ook dit jaar heeft Price-waterhouseCoopers het Belastingkompas uitgebracht. Deze 24e editie biedt antwoorden op de meest voorkomende vragen over de fiscale en sociale verzekeringswetgeving. Het kompas bevat veel informatie over tarieven, forfaits, vrijstellingen en aftrekposten. Zo staan in het Belastingkompas 2009 de vol-

gende onderdelen: inkomstenbelasting algemeen, inkomstenbelasting voor ondernemers, loonbelasting, sociale verzekeringen, successie- en schenkingsrecht, vennootschapsbelasting, dividendbelasting en bronheffingen onder verdragen, omzetbelasting (BTW), overdrachtsbelasting en belastingheffing van auto's (MRB en BPM). An

NIVRA-samenvatting IFRIC 17 'Dividenduitkeringen in natura'

Het NIVRA heeft een Nederlandse samenvatting van IFRIC 17 'Dividenduitkeringen in natura' gepubliceerd. IFRIC Interpretatie 17 gaat in op de verwerking van dividend in natura of deels in natura

of in geld ter discretie van de aandeelhouder. IFRIC 17 is van toepassing op de verslagjaren die op of na 1 juli 2009 aanvangen. De Nederlandse samenvatting is te downloaden via www.nivra.nl. An

Liquiditeitsprognoses maken

Bouwbedrijf Mulder Obdam Bouw B.V. was tot voor kort veel tijd kwijt aan het extraheren en voorbereiden van de overzichten voor het bepalen van de liquiditeitspositie. Het bedrijf benaderde vervolgens Deputy IT, met de vraag het proces sneller, accurater en eenvoudiger te maken. Deze bood met behulp van de BI suite van Microsoft SQL Server en Office 2007 een oplossing zonder additionele licentiekosten aan voor het hier aangehaalde bouwbedrijf. De meest in het oog sprin-

gende aanpassingen zijn daarbij het ophalen van de gegevens uit de Microsoft Navision database, wat nu volledig geautomatiseerd gebeurt. Daarnaast zijn de nieuwe rapporten opgenomen in de bestaande Microsoft Sharepoint-portal om de bestaande infrastructuur zo optimaal mogelijk te gebruiken. De nieuwe IT-richting maakt het aldus mogelijk om de liquiditeitspositie van dichtbij goed te monitoren. Zie www.deputyit.com. An

DSG breidt webbased DGA- software uit met Pensioen Adviessoftware

De DGA Pensioen Berekeningssoftware van DSG is vanaf nu modulair uit te breiden met DGA Pensioen Adviessoftware. Met deze module kunnen relaties worden geadviseerd over de gevolgen van vroegen of uitstellen van de pensioenleeftijd, uitruilen van Ouderdompensioen naar Partnerpensioen of vice versa en berekenen van variabele pensioenuitkeringen binnen de toegestane bandbreedte van 100:75 (hoog/laag-constructie). Alle berekeningen worden in heldere rapporten weergegeven, en kunnen naar keuze worden gegenereerd in PDF-, Word- of HTML-formaat. Ook krijgen gebruikers bij afname van de DGA Pensioen

Adviessoftware de beschikking over de CasCon Premie Contraverzekering, een verzekering die voorziet in een uitkering bij overlijden van de langstlevende van de verzekerde personen vóór einddatum aan de begunstigen. De verzekering wordt gesloten ter zekerstelling van het in eigen beheer opgebouwde pensioenkapitaal aan de erfgenamen. Wanneer deze verzekering wordt gesloten en de premiebetaling plaatsvindt aan een Pensioenstichting, is de uitkering bij overlijden vrijgesteld van successierecht. De jaarlijkse abonnementsprijs voor de Pensioen Adviesmodule bedraagt € 200. Zie ook www.dga-software.nl. **An**

Boekhoudsoftware voor ondernemers zonder boekhoudkennis

Softwareleverancier SnelStart heeft een nieuwe reeks boekhoudsoftware ontwikkeld onder de naam SnelStart XD. De leverancier mikt met het product specifiek op ondernemers die zelf geen of weinig boekhoudkundige kennis hebben. Zo komt er geen vakjargon als 'grootboekrekeningen' of 'jaarafsluitingen' aan te pas en ook de vraag of iets een balansrekening of een winstenverliesrekening is, hoeft niet te worden beantwoord.

Het maken van journaalposten hoort daarbij tot het verleden. SnelStart XD 1, het eerste product uit de nieuwe reeks, is gecertificeerd door de SRA. Een van de keuringscriteria betreft de mate waarin de software de (kleine) ondernemer helpt in het voeren van een betrouwbare financiële administratie. SnelStart is er volgens SRA in geslaagd het uitgangspunt van absolute eenvoud te vertalen in een compleet nieuw product. 'Met het automatisch

genereren van journaalposten is SnelStart XD een revolutionair product binnen de boekhoudsoftware.' Het product is geschikt

voor Windows Vista en Windows XP, en is onder meer als download beschikbaar via internet. **An**

OnlineAccountants.nl komt met 'SOW!'

OnlineAccountants.nl introduceerde recent 'SOW! Slimme Online Werkprogramma's'. Volgens de makers organiseert SOW! het proces van boekhouding naar web-based aangifte met werkprogramma's en besparen accountantskantoren

hiermee tijd en geld. Via webservices koppelt SOW! met andere applicaties. De werkprogramma's begeleiden de medewerker van voorbereiding tot aangifte. De software staat online en is daarmee overal via internet toegankelijk. Zie www.onlineaccountants.nl. **An**

Personeelsgebonden subsidies behalen

Fiscount heeft op 1 maart jl. het product Personeel & Subsidie in de markt gezet. Het is een pakket dat erop gericht is om voor klanten personeelsgebonden subsidies en premiekortingen te behalen, wat kan leiden tot behoorlijke besparingen. Onderzoek, rapportage en

begeleiding bij de afhandeling door specialisten van de organisatie zijn daarbij de bouwstenen van het pakket. Het product is inzetbaar door kantoren die zijn aangesloten bij Fiscount, waarbij geldt: 'geen resultaat, geen factuur'. Zie ook www.fiscount.nl/personeelensubsidie. **An**

Ondersteuning bij elektronisch factureren

Factuurwijzer is een onafhankelijk initiatief van Silverback. Met Factuurwijzer richt Silverback zich tot organisaties die op termijn op elektronisch factureren moeten of willen overstappen. Daarnaast richt de leverancier zich met de dienst op brancheorganisaties, intermediaire organisaties en op

overheidsorganisaties. Met de website Factuurwijzer en met de diensten die via Factuurwijzer worden geleverd, wordt ondersteuning geboden bij de diverse aspecten van elektronisch factureren. Zie ook www.factuurwijzer.nl. **An**

AGENDA

2 april 2009

Cursus: **BV in & BV uit**
www.permeduc.nl

2 april 2009

Cursus: **Regelgeving bij samenstellingsopdrachten**
www.vedaa.nl

6 april 2009

Cursus: **Aangifte Vpb 2008**
www.extendum.nl

7 april 2009

Cursus: **Een meetbaar HR-beleid**
www.pwc.com

7 en 8 april 2009

Week van Compliance Management
www.bdo.nl

7 en 8 april 2009

Cursus: **BTW in de praktijk**
www.deloitte.nl/academy

7, 8 en 9 april 2009

Beurs: **Week van de Ondernemer**
www.weekvandeondernemer.nl

7 april en 12 mei 2009

Workshop: **In control!**
www.ey.nl

Personalia

Piet Nobel is in dienst getreden als directeur van Alfa Registeraccountants en Futura Consultants. Nobel (56) was tot 1 maart jl. werkzaam bij het NIVRA.

Ellen van Schoten RA is op 1 maart jl. in een buitengewone collegevergadering geïnstalleerd als secretaris van de Algemene Rekenkamer.

De jury van de Young Professional of The Year Award heeft de belofteprijz, de Rising Star Award, uitgereikt aan Kevin de Wolf (22) van PwC.

Piet Borg RA (57) is met ingang van 15 april 2009 benoemd tot plaatsvervangend directeur Auditdienst van het ministerie van LNV.

8 april 2009

Cursus: **Fiscale Update**
www.auxiliumadviesgroep.nl

14-15 april en 26-27 mei 2009

VERA-Nyenrode Fraude-cursus
www.nivra.nl/vera

16 april 2009

PE-café: **XBRL, revolutie in rapporteren**
www.kpmg.nl

22 april 2009

Cursus: **Vrije beroepers en de fiscus**
www.vedaa.nl

23 april 2009

Cursus: **Fiscaal Boeterecht**
www.permeduc.nl

23 april 2009

Cursus: **Grensoverschrijdende arbeid**
www.kluwer.nl/opleidingen

11 mei 2009

BDO Voetbaldebat 2009
www.bdo.nl

20 mei 2009

Interactieve BTW-cursus voor de adviseur
www.kluwer.nl/opleidingen

Accountancynieuws

2-wekelijks vakblad voor accountants

www.accountancynieuws.nl

Uitgeverij

Kluwer bv, Postbus 23,
7400 GA Deventer

Redactie

F.J.M. Heitling, hoofdredacteur
Tel. (0570) 64 89 31
Mw. drs. J.M. Oord,
eindredacteur
Tel. (0570) 64 88 90
redactie@accountancynieuws.nl
Fax (0570) 64 78 15

Redactiesecretariaat

Mw. E. Gravendeel
Tel. (0570) 64 77 30
E-mail: egravendeel@kluwer.nl

Redactie

Mr. C.J.A. van Geffen (Deloitte)
Drs. J.G. Groeneveld RA RV
(Wingman Business Valuators)
Prof. dr. G.C.M. Majoor RA
E.J.H.J. Mantelaers RA (A&D
accountants), Drs. J.H.R.H.M.
Schretlen (PwC Subsidie, Inno-
vatie & Beleid), F.K.D. Tsang RA
Alfa Accountants en Adviseurs,
Drs. A.T. Valkenburg (PKF Wallast),
Prof. dr. R.G.A. Vergoossen RA
(BDO CampsObers),
J. Wietsma AA (Full Finance
Consultants), Mr. D.J. Willemars
(Holland Van Gijzen Advocaten)

Medewerkers

R. de Ruiter, C. Nuboor

Uitgever

Drs. E.J. Willemsen

Advertenties

F. Eijkelkamp, tel (0570) 64 88 97
E-mail: feijkelkamp@kluwer.nl
G. Ruitenbeek, tel (0570) 64 74 52
E-mail: gruitenbeek@kluwer.nl
M. Pattynama, tel (0570) 64 89 96
E-mail: mpattynama@kluwer.nl

Media Order Services

Dini Oudbier, tel (0570) 64 87 24

Abonnementen

U komt voor een gratis
abonnement op
Accountancynieuws in aanmer-
king indien u binnen de doel-
groep valt.
U betaalt dan eenmalige in-
schrijfkosten van € 37,50. Een
aanvraagformulier vindt u op
www.accountancynieuws.nl.
Indien u niet voor een
gratis abonnement in aanmer-
king komt, kunt u een
betaald abonnement nemen
voor € 89,- per jaar. Bel onze
klantenservice: 0570-673 444.
Via www.accountancynieuws.nl
kunt u uw abonnement opzeg-
gen of uw adressering wijzigen.

Basisvormgeving

Frederik Helfrich ontwerper BNO

Vormgeving

Mediabuilders, Zutphen

Drukkerij

Senefelder Misset, Doetinchem

Op al onze aanbiedingen en overeenkomsten
zijn van toepassing de Algemene Voorwaarden
van Kluwer bv, gedeponneerd ter griffie van de
Rechtbank te Amsterdam op 8 augustus 2007
onder depotnummer 127/2007. Deze vindt u
op www.kluwer.nl of kunt u opvragen bij ons
Customer Care Center.

Nederlandsche
Uitgeversverbond
Groep uitgevers voor
vak en wetenschap

HOI
2008
PRINT

Uitgelicht

22 april 2009

Een half jaar doorlopend toezicht door de AFM

Het seminar 'Een half jaar doorlopend toezicht door de AFM' richt zich op beleidsbepalers, compliance officers en (externe) accountants van accountantsorganisaties, die meer inzicht willen verkrijgen in de doorlopende gevolgen van de nieuwe toezichtregels op accountantsorganisaties en de hierbij werkzame accountants. Enkele van de sprekers zijn: mr. Marten Renes (partner Certa Legal Compliance) over WTA-toezicht vanuit juridisch perspectief; Arnout van Kempen CISA (partner Van Kempen Compliance & Legal support) over WTA-toezicht vanuit accountancy perspectief; drs. Richard Bakkers (partner Certa Legal Compliance) over de samenloop voor accountants met andere toezichtgebieden. Deelname aan het seminar is kosteloos. Meer informatie: www.certalegal.nl.

RSM! Nederland

RSM Nederland is een nationaal samenwerkingsverband van RSM Niehe Lancée, RSM Kooij + Partners en RSM Wehrens, Mennen & de Vries en is aangesloten bij RSM International, een internationaal samenwerkingsverband (het 7de netwerk van de wereld) tussen onafhankelijke accountants- en advieskantoren met wereldwijd 662 vestigingen in 64 landen. In Nederland zijn er kantoren in Alkmaar, Amstelveen, Amsterdam, Haarlem (RSM Niehe Lancée), Utrecht (RSM Kooij + Partners), Maastricht, Heerlen, Roermond, Eindhoven en Venlo (RSM Wehrens, Mennen & de Vries).

Voor de verschillende kantoren zijn wij op zoek naar:

Senior Assistent Accountants

(RSM Niehe Lancée)

Assistent Accountants

(RSM Kooij + Partners)

Registeraccountants (Maastricht)
(met ervaring in de controlepraktijk)

Opdrachtleiders (Venlo)

Assistent Accountants (Venlo, Eindhoven)

(RSM Wehrens, Mennen & de Vries)

Meer informatie over deze vacatures vind je op onze websites:

www.rsmniehelancee.nl

www.rsmkooijenpartners.nl

www.rsm-wmv.nl

Alkmaar - Amstelveen - Amsterdam - Eindhoven - Haarlem - Heerlen - Maastricht - Roermond - Utrecht - Venlo

VOOR BELASTINGVOORDEEL HOEF JE NIET MEER IN MONACO TE ZIJN

LAAT UW KLANTEN PROFITEREN VAN FISCAAL SPAREN VAN ABN AMRO

Uw klanten kunnen voor belastingvoordeel gewoon in Nederland terecht. Met de producten van Fiscaal Sparen van ABN AMRO sparen ze doelgericht en belastingvrij, zónder bijkomende kosten. Fiscaal Sparen van ABN AMRO is ideaal als pensioenaanvulling en hypotheekaflossing, ook als uw klant geen ABN AMRO hypotheek heeft. Zo is er altijd een vorm die het best bij uw klanten past. Kijk voor meer informatie en de voorwaarden op www.abnamro.nl/fiscaalsparen

Meer mogelijk maken

ABN·AMRO